

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

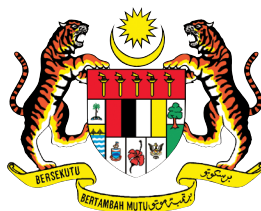
PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI PULAU PINANG
TAHUN 2008

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2008 NEGERI PULAU PINANG

Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang

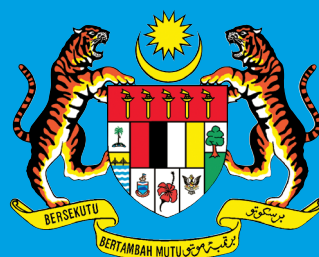
JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PENGURUSAN KEWANGAN
JABATAN/AGENSI NEGERI PULAU PINANG
TAHUN 2008**

**JABATAN AUDIT NEGARA
MALAYSIA**

KANDUNGAN

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTI SARI LAPORAN	xiii
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Kaedah Pengauditan	3
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Analisis Kewangan	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Wang Tunai	8
Pelaburan	10
Akaun Hasil Disatukan	11
Akaun Pinjaman Disatukan	17
Akaun Amanah Disatukan	18
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	25
Akaun Memorandum	25
Rumusan Dan Syor Audit	29
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan Rancangan Malaysia Kesembilan	33
Rumusan	35
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/ AGENSI NEGERI	
Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti (AI)	39
Objektif Pengauditan	40
Skop Dan Kaedah Pengauditan	40
Jenis Kawalan	41
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri	50
Rumusan Dan Syor Audit	52

**BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI
KEWANGAN AGENSI NEGERI**

Pendahuluan	57
Pengauditan Penyata Kewangan	57
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	58
Pengesahan Penyata Kewangan	58
Pembentangan Penyata Kewangan	59
Prestasi Kewangan	60
Rumusan Dan Syor Audit	62

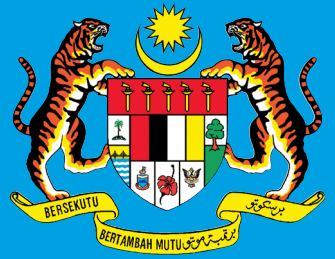
**BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA
WANG AWAM NEGERI**

Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan	65
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	65

PENUTUP	69

LAMPIRAN

I Sijil Ketua Audit Negara	73
II Lembaran Imbangan	74
III Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	75
IV Penyata Akaun Memorandum	76
V Penyata Akaun Hasil Disatukan	77
VI Nota Kepada Penyata Kewangan	78

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen manakala Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri Pulau Pinang memperkenankan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang. Bagi memenuhi tanggungjawab ini, Jabatan Audit Negara telah menjalankan dua kaedah pengauditan seperti berikut:

1.1 Pengauditan Penyata Kewangan – Pengauditan ini bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Jabatan Audit Negara juga membuat analisis terhadap penyata kewangan sama ada kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri sangat baik, baik, memuaskan atau tidak memuaskan.

1.2 Pelaksanaan Sistem Penarafan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi – Mulai tahun 2007, Jabatan Audit Negara telah memperkenalkan Indeks Akauntabiliti (AI) bertujuan untuk membuat penilaian secara objektif terhadap pengurusan kewangan Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri bagi mengukur dan menambah baik kawalan pengurusan kewangan yang cemerlang. Indeks Akauntabiliti diberi penarafan berdasarkan kepada tahap pematuhan terhadap peraturan-peraturan kewangan berhubung dengan kawalan pengurusan, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah/deposit, aset, pinjaman, pelaburan dan penyediaan Penyata Kewangan. Dengan pelaksanaan Indeks Akauntabiliti ini boleh membantu mewujudkan budaya kerja berasaskan amalan terbaik. Selain itu, budaya “**membetulkan yang biasa dan membiasakan yang betul**” bukan sahaja dapat mempertingkatkan kecemerlangan pengurusan kewangan Jabatan malah aspek integriti, keutuhan dan akauntabiliti yang ditekankan oleh Kerajaan akan dapat dicapai.

2. Laporan saya mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Pulau Pinang Tahun 2008 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2008. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2008, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan pembayaran dan terimaan telah dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri.

3. Laporan ini dibahagikan kepada enam Bahagian seperti berikut:

- Bahagian I** - Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2008
- Bahagian II** - Analisis Kewangan Kerajaan Negeri
- Bahagian III** - Rancangan Pembangunan Kerajaan Negeri
- Bahagian IV** - Pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
- Bahagian V** - Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan Dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri
- Bahagian VI** - Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Dan Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri

4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap Laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan, usaha penambahbaikan dan meningkatkan akauntabiliti serta integriti dalam pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat.

5. Pada umumnya, pengurusan kewangan Jabatan Kerajaan Negeri pada tahun 2008 telah menunjukkan peningkatan berbanding dengan tahun sebelumnya. Pada pandangan saya, pencapaian pengurusan kewangan Kerajaan Negeri dan Agensinya boleh dipertingkatkan sekiranya semua pihak yang terlibat mempunyai 5 perkara utama yang diringkaskan sebagai **SIKAP** iaitu:

- a) **SUPERVISION** – Penyeliaan yang rapi diberi kepada kerja yang diserahkan kepada pegawai bawahan. Ketua Jabatan perlu memastikan garis panduan yang jelas dan terperinci disediakan sebagai rujukan oleh penjawat awam untuk menjalankan tugas mereka. Penjawat awam perlu melaporkan kemajuan kerja mereka secara berkala.
- b) **INTEREST** - Setiap penjawat awam melaksanakan tugas mereka dengan penuh minat dan dedikasi. Tidak ada sikap sambil lewa.
- c) **KNOWLEDGE** - Setiap penjawat awam mempunyai pengetahuan yang cukup dalam bidang tugas masing-masing. Bagi tujuan ini, program latihan yang bersesuaian dengan bidang tugas penjawat awam perlu dilaksanakan secara berterusan.
- d) **ATTITUDE** - Setiap penjawat awam melaksanakan tugas masing-masing dengan penuh tanggungjawab, jujur dan amanah.
- e) **PROCEDURE** – Prosedur kerja yang lengkap dan jelas diwujudkan serta dipatuhi.

6. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai Jabatan/Agensi Negeri yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara

Malaysia.

Putrajaya

8 Jun 2009

INTI SARI LAPORAN

INTI SARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

1. Penyediaan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 adalah baik. Kesemua angka dalam Penyata Kewangan dapat disahkan kerana dokumen sokongan yang mencukupi telah dikemukakan. Pada keseluruhannya Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang menunjukkan suatu gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada akhir tahun 2008 adalah baik. Baki Akaun Hasil Disatukan pada 31 Disember 2008 telah bertambah dengan lebih sejumlah RM88.02 juta atau 23.6% menjadikan lebih terkumpul berjumlah RM461.61 juta. Hasil yang dikutip pada tahun 2008 telah meningkat sejumlah RM75.28 juta atau 25.4% berbanding tahun 2007 iaitu daripada sejumlah RM295.86 juta menjadi RM371.14 juta. Kedudukan aset juga telah meningkat sejumlah RM178.45 juta atau 21.1% menjadi RM1,025.90 juta pada tahun 2008 berbanding RM847.45 juta pada tahun 2007. Dengan kedudukan kewangan yang baik, Kerajaan Negeri berupaya untuk memberikan perkhidmatan dan sumbangan kepada rakyat dengan lebih berkesan. Bagaimanapun, Kerajaan Negeri perlu meneruskan usahanya untuk mengutip tunggakan hasil berjumlah RM74.12 juta pada tahun 2008.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Di bawah RMKe-9, sebanyak 2,427 projek telah dirancang untuk dilaksanakan oleh sembilan Jabatan. Pada keseluruhannya, sebanyak 2,238 projek telah siap dilaksanakan, sebanyak 129 projek sedang dilaksanakan dan sebanyak 60 projek belum mula. Setakat bulan Disember tahun 2008, sejumlah RM392 juta atau 50.6% telah dibelanjakan. Pada tahun 2008, daripada RM162.53 juta yang telah diperuntukkan sejumlah RM151.94 juta atau 93.5% telah dibelanjakan.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI

4. Prestasi pengurusan kewangan pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 bagi Jabatan/Agensi Negeri menunjukkan peningkatan. Prestasi pengurusan kewangan di dua Jabatan/Pejabat adalah sangat baik, 10 Jabatan/Pejabat lain adalah di tahap baik manakala 1 Agensi Negeri adalah di tahap memuaskan. Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri boleh

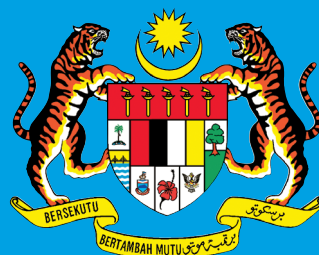
mempertingkatkan pengurusan kewangan ke tahap yang lebih baik jika langkah-langkah penambahbaikan dijalankan oleh Jabatan/Agensi.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Semua Agensi telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun 2007 untuk pengauditan. Pengesahan telah dilaksanakan terhadap kesemua 10 Penyata Kewangan Agensi Negeri di mana enam Agensi Negeri dan tiga Kumpulan Wang memperolehi Sijil Tanpa Teguran. Satu Agensi Negeri memperolehi Sijil Berteguran. Sehingga awal Mei 2009, lapan Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun kewangan 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Bagi Penyata Kewangan tahun 2008, kesemua 10 Penyata telah diterima untuk pengauditan. Dua Penyata Kewangan telah disahkan, manakala lapan Penyata Kewangan sedang diaudit.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

6. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 13 November 2008. Sepanjang tahun 2008, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri bermesyuarat enam kali. Bagaimanapun, mesyuarat tidak membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri. Sebaliknya membincangkan isu-isu semasa berkaitan Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Sehingga kini, mesyuarat belum membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2006 dan 2007.

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
BAGI TAHUN BERAKHIR
31 DISEMBER 2008

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

1. PENDAHULUAN

1.1 Seksyen 16(1) Akta Acara Kewangan, 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh tujuh bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957.

1.2 Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 kepada Jabatan Audit Negara pada **19 Januari 2009**. Penyata tersebut mengandungi Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.2.1 Lembaran Imbangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulanwang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Amanah Disatukan dan Akaun Pinjaman Disatukan. Selaras dengan perakaunan asas tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan am dan pelaburan yang dipegang bagi maksud amanah tertentu sahaja dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

1.2.2 Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai menunjukkan penerimaan dan bayaran bagi tahun 2008. Terimaan adalah terdiri daripada hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain seperti amanah dan deposit. Pembayaran pula adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman.

1.2.3 Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut, Pelaburan Ekuiti Dalam Syarikat, Pelaburan Pengurus Dana, Tunggakan Hasil dan Pajakan Projek Bekalan Air. Manakala liabiliti Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan.

2. OBJEKTIF DAN KAEDAH PENGAUDITAN

2.1 Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2 Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2008. Teguran Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan Perbendaharaan Negeri Pulau Pinang dan Jabatan Negeri melalui pemerhatian audit sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

Pengauditan Penyata Kewangan telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan. Akta dan piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Lembaran Imbangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Akaun Memorandum, Penyata Akaun Hasil Disatukan dan Nota Kepada Akaun adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VI**.

BAHAGIAN II ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. ANALISIS KEWANGAN

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2008, juga membuat analisis terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang telah dijalankan adalah berdasarkan Penyata Wang Tunai, Penyata Pelaburan, Penyata Akaun Hasil Disatukan, Penyata Akaun Pinjaman Disatukan, Penyata Akaun Amanah Disatukan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

4.1 KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4.1.1 Mengikut Lembaran Imbangan, jumlah Kumpulanwang Disatukan pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM1,025.90 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai sejumlah RM2.89 juta dan pelaburan sejumlah RM1,023.01 juta. Kumpulanwang Disatukan terdiri daripada tiga akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Kedudukan Kumpulanwang Disatukan pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kedudukan Kumpulanwang Disatukan Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan / (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	373.59	461.61	88.02	23.6
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0	0	0	0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	473.86	564.29	90.43	19.1
	i) <i>Kumpulanwang Amanah Kerajaan</i>	105.72	112.53	6.81	6.4
	ii) <i>Kumpulanwang Pembangunan</i>	102.33	189.76	87.43	85.4
	iii) <i>Kumpulanwang Amanah Awam</i>	59.64	60.08	0.44	0.7
	iv) <i>Deposit</i>	206.17	201.92	(4.25)	(2.1)
Jumlah		847.45	1,025.90	178.45	21.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.1.2 Kedudukan Kumpulanwang Disatukan bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.2**.

Jadual 4.2
Kedudukan Kumpulanwang Disatukan Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	235.92	319.11	329.98	373.59	461.61
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	5.21	0	0	0	0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	462.53	475.57	440.51	473.86	564.29
	i) <i>Kumpulanwang Amanah Kerajaan</i>	158.96	114.49	78.79	105.72	112.53
	ii) <i>Kumpulanwang Pembangunan</i>	57.49	114.68	79.44	102.33	189.76
	iii) <i>Kumpulanwang Amanah Awam</i>	13.55	48.04	55.24	59.64	60.08
	iv) <i>Deposit</i>	232.53	198.36	227.04	206.17	201.92
	Jumlah	703.66	794.68	770.49	847.45	1,025.90

Sumber: *Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang*

4.1.3 Analisis Audit mendapati kedudukan Kumpulanwang Disatukan pada tahun 2008 adalah bertambah baik berbanding tahun-tahun sebelumnya. Ini adalah disebabkan peningkatan dalam Akaun Hasil Disatukan, Kumpulanwang Amanah Kerajaan, Kumpulanwang Pembangunan dan Kumpulanwang Amanah Awam. Bagaimanapun, deposit mengalami pengurangan sejumlah RM4.25 juta atau 2.1% berbanding tahun 2007.

4.1.4 Analisis Nisbah Semasa adalah untuk mengukur kedudukan kecairan tunai Kerajaan Negeri dalam membiayai jumlah Tanggungan Semasa. Sekiranya nisbah yang dihasilkan melebihi dari 1, maka ini menunjukkan tanda yang positif dari segi kedudukan kecairan tunai sesebuah Kerajaan Negeri. **Analisis Nisbah Semasa Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada tahun 2008 mendapati Nisbah Semasa Kerajaan Negeri adalah 3.22:1 melebihi dari 1.** Ini menunjukkan bahawa Kerajaan Negeri berkemampuan untuk menampung jumlah Tanggungan Semasa seperti yang telah disenaraikan. Nisbah yang diperoleh menunjukkan bahawa kecairan tunai Kerajaan Negeri adalah sangat baik kerana mempunyai kecairan tunai yang tinggi untuk menampung jumlah Tanggungan Semasa.

4.2 WANG TUNAI

4.2.1 Wang tunai merupakan aset yang terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan. Manakala Wang Tunai Dalam Tangan terdiri daripada panjar wang runcit, panjar Kumpulanwang Amanah Bantuan TYT Yang di-Pertua Negeri dan panjar seperdua belas Jabatan Kerja Raya.

4.2.2 Analisis perbandingan kedudukan wang tunai pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan pengurangan berjumlah RM2.47 juta atau 46.1% menjadi RM2.89 juta berbanding RM5.36 juta pada tahun 2007. Analisis perbandingan kedudukan wang tunai pada tahun 2007 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.3**.

Jadual 4.3
Kedudukan Wang Tunai Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Penurunan	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	4.27	2.35	1.92	44.9
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	0.75	0.20	0.55	73.3
3.	Panjar Wang Runcit	0.34	0.34	-	-
Jumlah		5.36	2.89	2.47	46.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

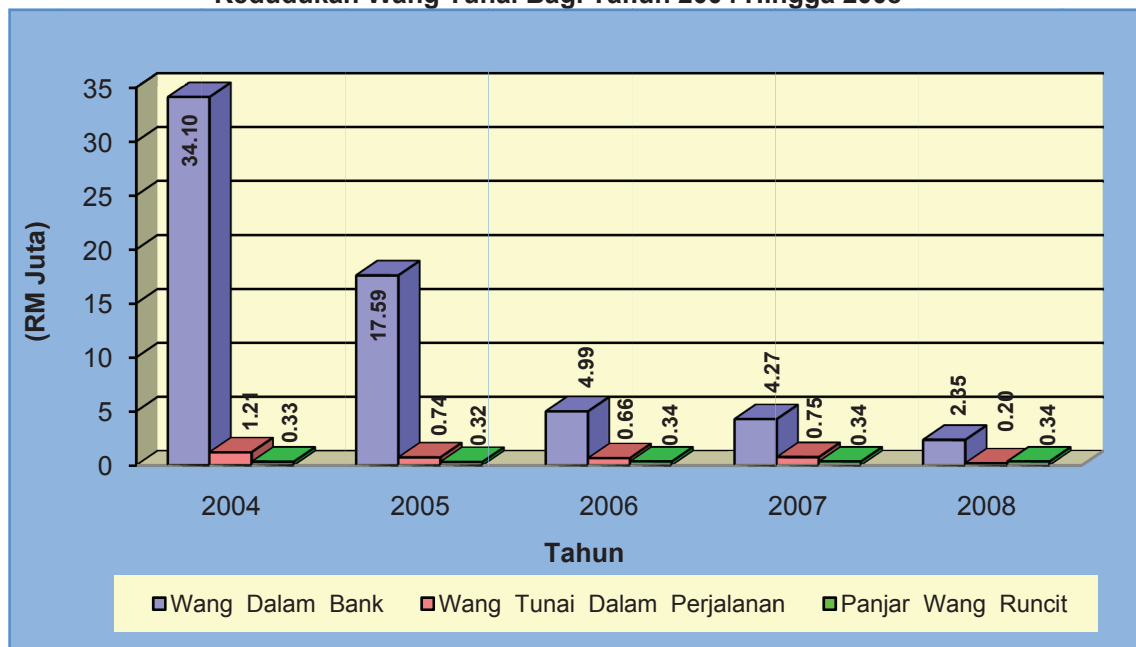
4.2.3 Kedudukan baki wang tunai Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.4** dan **Carta 4.1**.

Jadual 4.4
Baki Wang Tunai Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Wang Tunai Dalam Bank	34.10	17.59	4.99	4.27	2.35
2.	Wang Tunai Dalam Perjalanan	1.21	0.74	0.66	0.75	0.20
3.	Panjar Wang Runcit	0.33	0.32	0.34	0.34	0.34
Jumlah		35.64	18.65	5.99	5.36	2.89

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Carta 4.1
Kedudukan Wang Tunai Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.2.4 Analisis Audit menunjukkan jumlah baki Wang Tunai Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun 2004 hingga 2008 mengalami penurunan dari setahun ke setahun. Ini adalah kerana wang tunai tidak lagi disimpan secara berlebihan tetapi dilaburkan dalam simpanan tetap bagi tujuan memperolehi pulangan atas pelaburan.

4.3 PELABURAN

Pelaburan adalah pembelian dan penjualan aset dan instrumen kewangan selain daripada wang tunai. Sumber pelaburan adalah daripada Akaun Hasil Disatukan atau Kumpulanwang Amanah. Oleh itu, pelaburan dapat diklasifikasikan kepada Pelaburan Kumpulanwang Amanah dan Pelaburan Am. Jenis pelaburan adalah seperti Sekuriti Kerajaan Malaysia, Saham, Syer dan Deposit Dalam Negeri. Analisis perbandingan jumlah pelaburan pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan peningkatan sejumlah RM180.93 juta atau 21.5% menjadi RM1,023.01 juta pada akhir tahun 2008, berbanding RM842.08 juta pada akhir tahun 2007. Kedudukan pelaburan pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.5**.

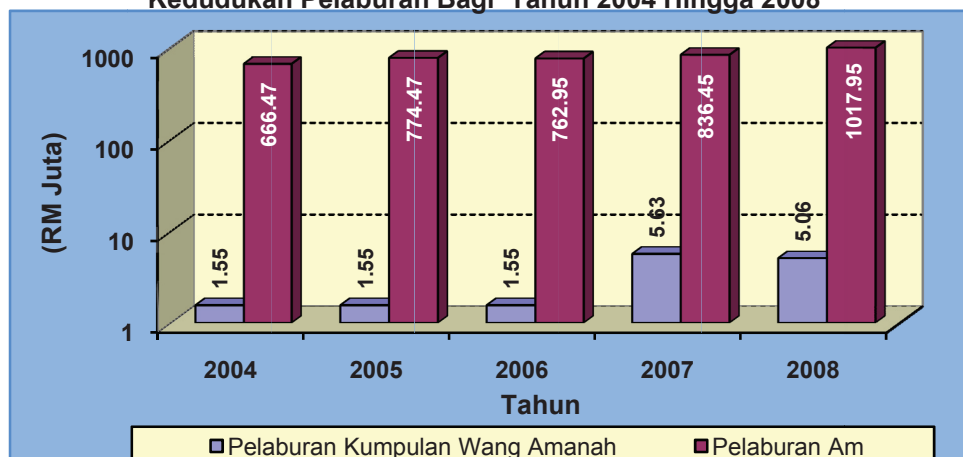
Jadual 4.5
Pelaburan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pelaburan Kumpulanwang Amanah terdiri daripada:				
	i. Kumpulanwang Biasiswa	0.08	0.01	(0.07)	(87.5)
	ii. Kumpulanwang Kebajikan Masyarakat	0.73	0.73	0	0
	iii. Kumpulanwang Amanah Bantuan TYT Yang di-Pertua Negeri	4.82	4.32	(0.50)	(10.4)
	Jumlah Pelaburan Kumpulanwang Amanah	5.63	5.06	(0.57)	(10.1)
2.	Pelaburan Am terdiri daripada:				
	i. Simpanan Tetap	805.00	986.50	181.50	22.5
	ii. Saham dan Syer	31.45	31.45	0	0
	Jumlah Pelaburan Am	836.45	1,017.95	181.50	21.7
	Jumlah	842.08	1,023.01	180.93	21.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.3.1 Kedudukan baki pelaburan bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di Carta 4.2.

Carta 4.2
Kedudukan Pelaburan Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Carta 4.2 menunjukkan jumlah Pelaburan Am pada tahun 2008 meningkat berbanding tahun sebelumnya. Peningkatan pada tahun 2008 disebabkan tambahan pelaburan dalam simpanan tetap berjumlah RM181.50 juta.

4.4 AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan menunjukkan jumlah hasil yang diterima dan jumlah perbelanjaan mengurus bagi tempoh tahun kewangan. Kerajaan Negeri telah mengakhiri tahun kewangan 2008 dengan surplus sejumlah RM87.99 juta. Surplus ini berpunca daripada hasil yang diperoleh berjumlah RM371.14 juta berbanding perbelanjaan Kerajaan Negeri berjumlah RM283.15 juta pada tahun 2008. Dengan surplus ini, baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan telah meningkat menjadi RM461.61 juta pada 31 Disember 2008.

4.4.1 Hasil

a) Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Kerajaan Negeri Pulau Pinang memungut tiga jenis hasil yang terdiri daripada Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2008, kutipan hasil sebenar meningkat sejumlah RM88.24 juta atau 31.2% berbanding dengan anggaran yang diluluskan seperti di **Jadual 4.6**.

Jadual 4.6
Kutipan Hasil Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Bil.	Kategori Hasil	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Lebihan	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	107.42	110.15	2.73	2.5
2.	Hasil Bukan Cukai	113.60	186.76	73.16	64.4
3.	Terimaan Bukan Hasil	61.88	74.23	12.35	20.0
Jumlah		282.90	371.14	88.24	31.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

b) Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2008 Berbanding Tahun 2007

Pada keseluruhannya hasil yang dikutip oleh Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berjumlah RM371.14 juta iaitu meningkat sejumlah RM75.28 juta atau 25.4% berbanding tahun 2007 berjumlah RM295.86 juta. Jumlah hasil mengikut tiga kategori adalah seperti di **Jadual 4.7**.

Jadual 4.7
Kutipan Hasil Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Lebihan	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	93.16	110.15	16.99	18.2
2.	Hasil Bukan Cukai	129.58	186.76	57.18	44.1
3.	Terimaan Bukan Hasil	73.12	74.23	1.11	1.5
Jumlah		295.86	371.14	75.28	25.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

c) Prestasi Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tempoh Lima Tahun

Kutipan hasil Kerajaan Negeri menunjukkan jumlah hasil negeri bertambah dari setahun ke setahun. Hasil negeri pada tahun 2004 ialah sejumlah RM257.45 juta telah meningkat sejumlah RM113.69 juta atau 44.2% menjadi RM371.14 juta pada tahun 2008. Prestasi hasil negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Kutipan Hasil Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

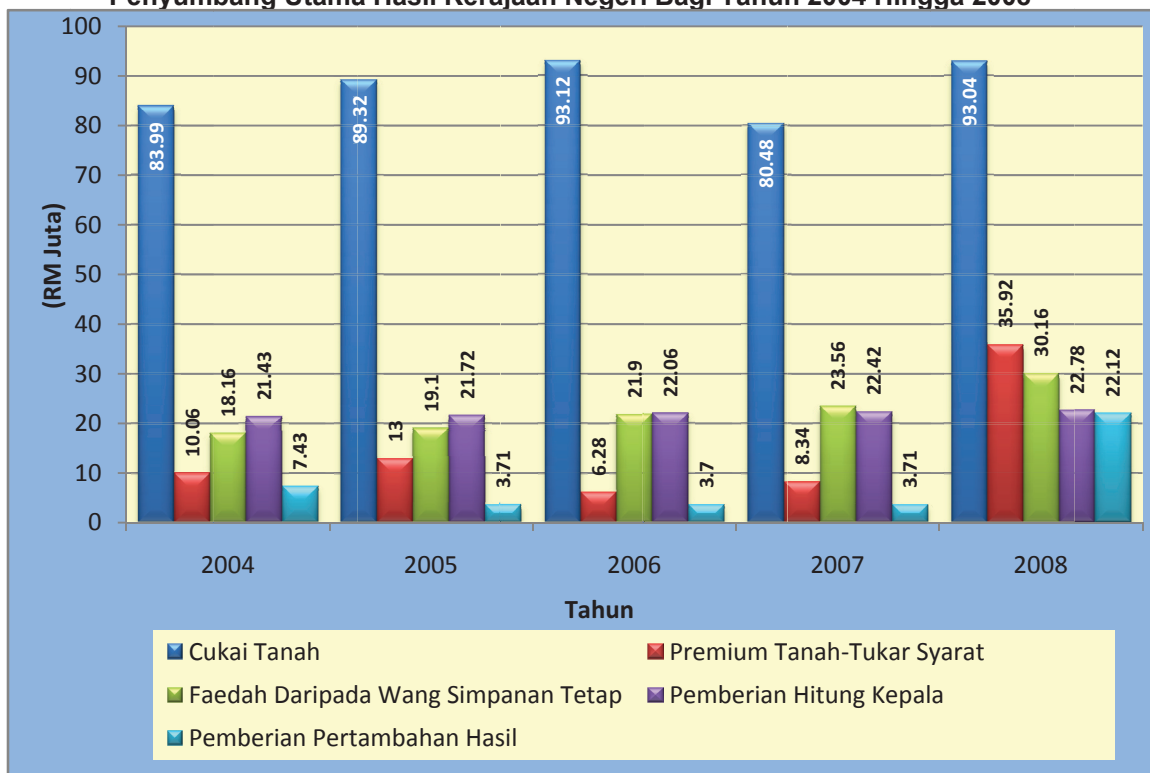
Bil.	Kategori Hasil	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	90.81	97.14	100.56	93.16	110.15
2.	Hasil Bukan Cukai	101.01	101.02	120.32	129.58	186.76
3.	Terimaan Bukan Hasil	65.63	76.73	59.62	73.12	74.23
Jumlah		257.45	274.89	280.50	295.86	371.14

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

d) Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tempoh Lima Tahun

Hasil Kerajaan Negeri Pulau Pinang merupakan sumber utama yang akan digunakan bagi tujuan perbelanjaan mengurus dan pembangunan. Bagi tahun 2004 hingga 2008, penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri adalah daripada kutipan Cukai Tanah, Premium Tanah-Tukar Syarat, Faedah Daripada Wang Simpanan Tetap, Pemberian Hitung Kepala dan Pemberian Pertambahan Hasil. Analisis terhadap lima butiran penyumbang utama hasil Kerajaan Negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Carta 4.3**.

Carta 4.3
Penyumbang Utama Hasil Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Analisis Audit mendapati bagi tahun 2004 hingga 2008, kutipan Cukai Tanah merupakan penyumbang terbesar antara lima butiran hasil tersebut dengan kutipan berjumlah RM439.95 juta bagi tempoh lima tahun berkenaan. Penyumbang kedua dan ketiga terbesar adalah daripada Faedah Daripada Wang Simpanan Tetap dan Pemberian Hitung Kepala yang berjumlah RM112.88 juta dan RM110.41 juta bagi tempoh lima tahun berkenaan.

Analisis Audit seterusnya mendapati pada tahun 2008, sebanyak 72 butiran hasil mengalami peningkatan berjumlah RM108.08 juta manakala 43 butiran hasil mengalami penurunan berjumlah RM32.80 juta.

- i) Lima daripada 72 butiran hasil yang telah mencatatkan peningkatan yang ketara pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.9**.

Jadual 4.9
Peningkatan Hasil Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil		Peningkatan		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Premium Tanah – Tukar Syarat	8.34	35.92	27.58	330.7	Pertambahan aktiviti tukar syarat tanah yang melibatkan Pejabat Tanah Daerah Barat Daya, Seberang Perai Tengah dan Seberang Perai Selatan berjumlah RM35.21 juta.
2.	Pemberian Pertambahan Hasil	3.71	22.12	18.41	496.2	Terdapat tambahan peruntukan bagi Pemberian Pertambahan Hasil pada tahun 2007 berjumlah RM9.84 juta yang diterima dan diperakaunkan pada tahun 2008.
3.	Cukai Tanah	80.49	93.04	12.55	15.6	Usaha dan tindakan penguatkuasaan berterusan oleh Pejabat Tanah ke atas pemilik tanah.
4.	Premium Tanah – Pemberian Milik Bayaran Khas	6.50	14.30	7.80	120.0	Pertambahan ini adalah kerana aktiviti pemberian milik khas terutamanya Pejabat Tanah Seberang Perai Tengah berjumlah RM9.67 juta.
5.	Permit Pengalihan Batu Batan Lain	3.52	10.70	7.18	204.0	Pertambahan ini adalah kerana aktiviti pengagihan batu bata lama. Terimaan sejumlah RM6.60 juta iaitu bayaran royalti kepada Pejabat Tanah Seberang Perai Utara daripada Penang Port Sdn. Bhd. manakala RM3.46 juta daripada Pejabat Tanah Seberang Perai Tengah pada tahun 2008.
Jumlah		102.56	176.08	73.52	71.7	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

- ii) 2 butiran hasil yang telah mencatatkan penurunan yang ketara pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.10**.

Jadual 4.10
Penurunan Hasil Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Hasil	Pungutan Hasil		Penurunan		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Terimaan Balik Bayaran Tahun-Tahun Lalu	24.73	0.19	24.54	99.2	Pada tahun 2007 ada satu urusan niaga pelarasan akaun deposit sejumlah RM24.60 juta ke Akaun Hasil Disatukan. Jumlah ini merupakan peruntukan bagi bayaran balik pinjaman Projek Bekalan Air.
2.	Premium Tanah-Pemberian Hak Milik	21.82	19.23	2.59	11.90	Penurunan ini adalah disebabkan aktiviti pemberian hak milik yang berkurangan kesan daripada kurangnya permohonan.
Jumlah		46.55	19.42	27.13	58.3	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.4.2 Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan Mengurus adalah bagi membiayai aktiviti seharian yang berulang. Perbelanjaan mengurus terbahagi kepada dua jenis iaitu Perbelanjaan Tanggungan dan Perbelanjaan Perbekalan. Mengikut Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan, Perbelanjaan Tanggungan adalah perbelanjaan yang dipertanggungkan terus kepada Kumpulanwang Disatukan seperti Gaji dan Elaun Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri, Elaun/Ganjaran/Pencen Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan dan Ahli Dewan Undangan Negeri, Bayaran Balik Pinjaman dan lain-lain bayaran dengan perintah mahkamah dan Perbelanjaan Perbekalan bagi membiayai aktiviti dan kegiatan harian Jabatan. Perbelanjaan mengurus terdiri daripada lima kategori iaitu Emolumen, Perkhidmatan Dan Bekalan, Aset, Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap dan Perbelanjaan Lain.

Pada tahun 2008, perbelanjaan Kerajaan Negeri secara keseluruhannya berkurangan sejumlah RM35.41 juta atau 11.1% daripada anggaran diluluskan. Pengurangan perbelanjaan ini berpunca daripada dasar penjimatan Kerajaan Negeri dan keutamaan kepada perbelanjaan untuk rakyat atau *people centric*. Kedudukan perbelanjaan mengurus pada tahun 2008 berbanding anggaran diluluskan mengikut pecahan butiran perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.11
Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2008 Berbanding Anggaran Diluluskan

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Mengurus (RM Juta)	Pengurangan		Punca
				(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	115.20	98.53	16.67	14.5	Pengisian kekosongan hanya dibuat bagi perjawatan kritikal sahaja.
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	68.88	58.68	10.20	14.8	Mengurangkan penggunaan hotel untuk penganjuran kursus, seminar dan bengkel serta mengutamakan penggunaan kenderaan rasmi serta penggunaan kadar perjalanan udara tambang murah.
3.	Aset	2.39	1.26	1.13	47.3	Pembekuan pembelian aset baru yang mewah dan penangguhan perbelanjaan yang belum komited.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	126.95	122.79	4.16	3.3	Tambahan caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan.
5.	Perbelanjaan Lain	5.14	1.89	3.25	63.2	Tiada keperluan perbelanjaan untuk hapus kira.
Jumlah		318.56	283.15	35.41	11.1	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Perbelanjaan Kerajaan Negeri secara keseluruhannya meningkat sejumlah RM30.90 juta atau 12.2% iaitu daripada RM252.25 juta pada tahun 2007 menjadi RM283.15 juta pada tahun 2008. Peningkatan perbelanjaan ini adalah berpunca daripada peningkatan perbelanjaan Emolumen dan Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap yang berjumlah RM37.10 juta berbanding tahun 2007. Kedudukan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2007 dan 2008 mengikut pecahan butiran perbelanjaan adalah seperti di **Jadual 4.12**.

Jadual 4.12
Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan / (Pengurangan)		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Emolumen	78.15	98.53	20.38	26.1	Kenaikan gaji penjawat awam dan pertambahan perjawatan dari penstrukturan semula Jabatan.
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	59.67	58.68	(0.99)	(1.7)	Mengurangkan penggunaan hotel untuk penganjuran kursus, seminar dan bengkel serta mengutamakan penggunaan kenderaan rasmi serta mengurangkan penggunaan kadar perjalanan udara tambang murah.
3.	Aset	2.18	1.26	(0.92)	(42.2)	Pembekuan pembelian aset baru yang mewah dan penangguhan perbelanjaan yang belum komited.
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	106.07	122.79	16.72	15.8	Pertambahan pada kadar yang tinggi terutamanya bagi kod 42000 kerana tambahan kepada Kumpulanwang Pembangunan Negeri.
5.	Perbelanjaan Lain	6.18	1.89	(4.29)	(69.4)	Tiada keperluan perbelanjaan untuk hapus kira.
Jumlah		252.25	283.15	30.90	12.2	

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Analisis Audit mendapati pada tahun 2008 sebanyak 15 butiran perbelanjaan meningkat sejumlah RM40.83 juta manakala sebanyak 11 butiran perbelanjaan menurun sejumlah RM9.94 juta.

- a) 6 butiran perbelanjaan yang meningkat dengan ketara melebihi 10% pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Peningkatan Perbelanjaan Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Tahun		Peningkatan		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Ganjaran	0.19	3.89	3.70	1,947.4	Pembayaran ganjaran kepada bekas ADUN.
2.	Faedah-Faedah Kewangan Yang Lain	1.23	6.63	5.40	439.0	Pembayaran bonus untuk penjawat awam.
3.	Elaun Tetap	21.53	26.57	5.04	23.4	Kenaikan gaji penjawat awam dan penambahan perjawatan kerana penstrukturan semula.
4.	Gaji Dan Upahan	50.28	59.34	9.06	18.0	Kenaikan gaji penjawat awam dan penambahan perjawatan kerana penstrukturan semula.
5.	Pemberian Dalam Negeri	95.32	108.16	12.84	13.5	Caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan.
6.	Penyenggaraan Dan Pembaikan Kecil	15.64	17.99	2.35	15.0	Tiada pembelian aset baru. Penyenggaraan aset sedia ada.
Jumlah		184.19	222.58	38.39	20.8	

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

- b) 6 butiran perbelanjaan yang menurun dengan ketara melebihi 10% pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.14**.

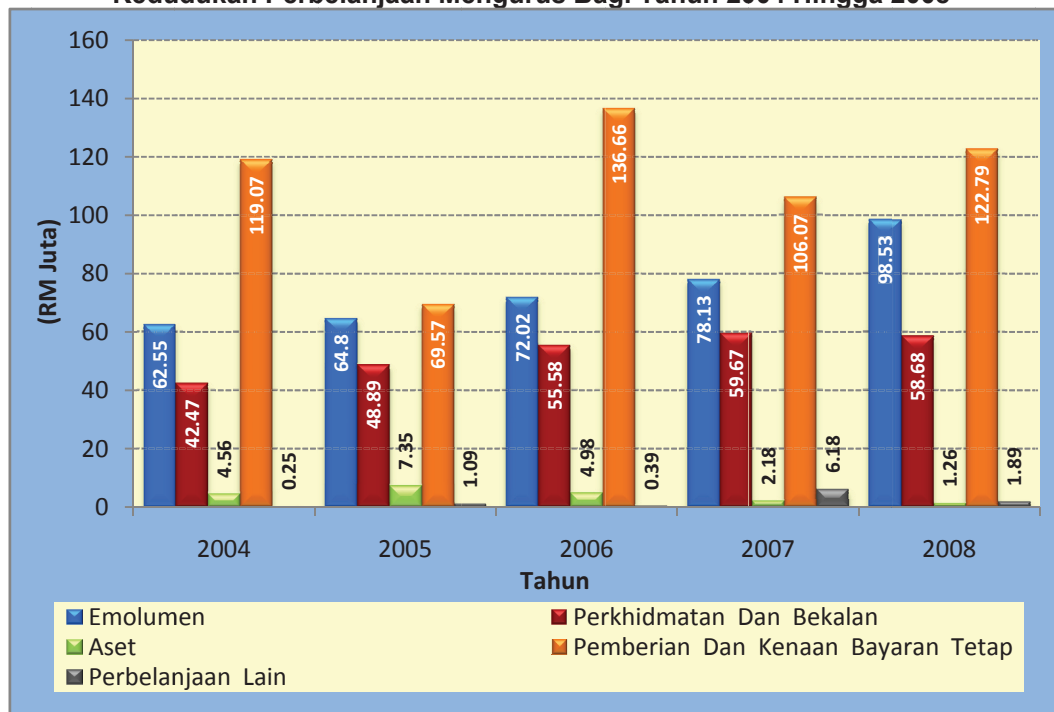
Jadual 4.14
Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Tahun		Penurunan		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Bayaran-Bayaran Lain	5.12	1.52	3.60	70.3	Tiada keperluan untuk perbelanjaan.
2.	Perbelanjaan Perjalanan Dan Sara Hidup	5.39	3.64	1.75	32.5	Dasar penjimatan Kerajaan Negeri.
3.	Perkhidmatan Ikhtisas Dan Perkhidmatan Yang Dibeli	21.36	18.76	2.60	12.2	Dasar penjimatan Kerajaan Negeri.
4.	Tanah Dan Pembaikan Tanah	0.11	0.01	0.10	90.9	Tiada keperluan untuk perbelanjaan.
5.	Kenderaan Dan Jentera	1.14	0.35	0.79	69.3	Pengurangan pembelian kenderaan.
6.	Pulang Balik Dan Hapus Kira	1.07	0.38	0.69	64.5	Tiada keperluan untuk perbelanjaan hapus kira.
Jumlah		34.19	24.66	9.53	27.9	

Sumber : Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

- c) Kedudukan perbelanjaan mengurus mengikut kategori bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Carta 4.4**.

Carta 4.4
Kedudukan Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Analisis Audit mendapati trend perbelanjaan mengurus bagi tahun 2004 hingga 2008 mengalami penurunan dan kenaikan. Jumlah perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun 2005 dan 2007 telah menurun. Bagaimanapun pada tahun 2006 dan 2008, perbelanjaan mengurus telah meningkat. Bagi tahun 2004 hingga 2008, perbelanjaan Kerajaan Negeri yang terbesar adalah bagi Pemberian Dan Kenaan

Bayaran Tetap iaitu berjumlah RM554.16 juta. Ini diikuti oleh perbelanjaan bagi Emolumen yang berjumlah RM376.05 juta dan Perkhidmatan Dan Bekalan yang berjumlah RM265.29 juta bagi tempoh lima tahun berkenaan.

4.4.3 Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan

Analisis ini mengambil kira perbandingan antara hasil dengan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi tempoh perakaunan semasa dan tahun sebelumnya untuk mengukur kelebihan atau defisit bagi Akaun Hasil Disatukan. Pada tahun 2008, Akaun Hasil Disatukan Kerajaan Negeri telah mencatat peningkatan bagi lebih pendapatan sejumlah RM44.38 juta atau 101.8% berbanding tahun 2007 yang mencatat lebih sejumlah RM43.61 juta seperti di **Jadual 4.15**.

Jadual 4.15
Prestasi Kewangan Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil	295.86	371.14	75.28	25.4
2.	Perbelanjaan Mengurus	252.25	283.15	30.90	12.2
	Lebihan	43.61	87.99	44.38	101.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Peningkatan ini adalah disebabkan oleh terutamanya peningkatan dalam kutipan premium tanah-tukar syarat, pemberian pertambahan hasil dan cukai tanah.

Manakala analisis perbandingan lebih pendapatan bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan lebih pendapatan pada setiap tahun seperti di **Jadual 4.16**.

Jadual 4.16
Prestasi Hasil Berbanding Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Perkara	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Hasil	257.44	274.89	280.50	295.86	371.14
2.	Perbelanjaan Mengurus	228.90	191.69	269.63	252.25	283.15
	Lebihan	28.54	83.20	10.87	43.61	87.99

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.5 AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan adalah satu akaun yang digunakan untuk mengakaunkan pinjaman yang diterima dan pindahan terimaan pinjaman ke Akaun Kumpulanwang Pembangunan atau Akaun Hasil Disatukan. Mengikut Lembaran Imbangan, baki Akaun Pinjaman Disatukan pada akhir tahun 2008 adalah sifar iaitu sama dengan baki pada akhir tahun 2007. Baki pada akhir tahun adalah sifar kerana pinjaman tersebut telah dipindahkan ke Akaun Kumpulanwang Pembangunan. Kedudukan Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2007 dan 2008 adalah seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Akaun Pinjaman Disatukan Pada Tahun 2007 Dan 2008

Pinjaman	Tahun		Peningkatan	
	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	0	0	0	0
Terimaan	59.38	133.62	74.24	125.0
Bayaran	59.38	133.62	74.24	125.0
Baki Pada 31 Disember	0	0	0	0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

4.6 AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan terdiri dari Kumpulanwang Pembangunan, Pelbagai Kumpulanwang Amanah Kerajaan, Kumpulanwang Amanah Awam dan Wang Deposit. Baki Kumpulanwang ini pada 31 Disember 2008 adalah berjumlah RM564.29 juta berbanding RM473.86 juta pada akhir tahun 2007 iaitu meningkat sejumlah RM90.43 juta atau 19.1%.

4.6.1 Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Wang dalam Kumpulanwang Amanah Kerajaan ini terdiri dari Kumpulanwang Pembangunan dan Pelbagai Kumpulanwang Amanah Kerajaan. Urus niaga yang dibuat hanya boleh digunakan bagi maksud ianya ditubuhkan. Baki Kumpulanwang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM302.29 juta meningkat sejumlah RM94.24 juta berbanding pada akhir tahun 2007 berjumlah RM208.05 juta. Kumpulanwang Amanah Kerajaan adalah terdiri dari Kumpulanwang Pembangunan dan Pelbagai Kumpulanwang seperti berikut:

a) Kumpulanwang Pembangunan

Kumpulanwang Pembangunan diwujudkan mengikut Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966 (Akta 70). Punca kewangan bagi Kumpulanwang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil, Terimaan Pemberian dan Pinjaman Dari Kerajaan Persekutuan dan juga Terimaan Bayaran Balik Pinjaman dari Agensi Kerajaan Negeri. Wang dalam Kumpulanwang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut.

Pada akhir tahun 2008, Kumpulanwang Pembangunan telah mencatat lebih sejumlah RM87.43 juta berbanding lebih sejumlah RM22.89 juta pada tahun 2007. Lebih ini berpunca daripada penerimaan berjumlah RM239.37 juta berbanding perbelanjaan berjumlah RM151.94 juta. Dengan lebih ini, baki terkumpul Kumpulanwang Pembangunan pada akhir tahun 2008 meningkat menjadi RM189.76 juta berbanding RM102.33 juta pada tahun 2007. Lebih ini juga disebabkan peningkatan hasil yang diterima iaitu dari RM152.28 juta pada tahun 2007 menjadi RM239.37 juta pada tahun 2008. Peningkatan ini antaranya adalah disebabkan penerimaan pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi Projek-projek Bekalan Air yang berjumlah RM133.62 juta dan caruman Akaun Hasil yang berjumlah RM71.0 juta. Sementara itu, perbelanjaan sembilan Jabatan yang terlibat meningkat sejumlah RM22.55 juta daripada RM129.39 juta pada tahun 2007 menjadi RM151.94 juta pada tahun 2008.

i) Perbelanjaan Pembangunan Sebenar Berbanding Peruntukan

Pada tahun 2008, sejumlah RM162.53 juta telah diperuntukkan bagi sembilan Jabatan. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM151.94 juta atau 93.5% telah dibelanjakan. Analisis perbandingan terhadap perbelanjaan Pembangunan sebenar dengan peruntukan tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Perbelanjaan Berbanding Peruntukan Pada Tahun 2008

Bil.	Butiran Perbelanjaan	Peruntukan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Taman Botani	1.00	1.00	100
2.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	2.00	2.00	100
3.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	10.00	9.97	99.7
4.	Jabatan Pertanian	4.00	3.99	99.7
5.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	5.00	4.93	98.6
6.	Jabatan Perhutanan	3.00	2.88	96.0
7.	Pejabat Ketua Menteri Dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri	117.90	111.56	94.6
8.	Jabatan Kewangan Negeri	9.63	8.74	90.7
9.	Jabatan Kerja Raya	10.00	6.87	68.7
Jumlah		162.53	151.94	93.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Secara keseluruhannya pada tahun 2008 sebanyak lapan daripada sembilan Jabatan telah mencapai prestasi perbelanjaan melebihi 90%. Hanya Jabatan Kerja Raya sahaja yang menunjukkan prestasi perbelanjaan yang rendah iaitu 68.7%. Ini disebabkan oleh empat projek yang telah ditangguhkan atas arahan Jabatan Kewangan Negeri yang membekukan sementara waktu pembinaan bangunan tambahan dan pengubahsuaian ruang pejabat.

ii) Analisis Peningkatan Dan Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara

Analisis Audit terhadap perbandingan perbelanjaan pembangunan tahun 2008 dengan tahun 2007 mendapati 10 butiran perbelanjaan telah menunjukkan peningkatan dan penurunan yang ketara seperti di **Jadual 4.19**.

Jadual 4.19
Peningkatan/Penurunan Perbelanjaan Yang Ketara Pada Tahun 2008 Berbanding 2007

Bil.	Butiran Projek	Perbelanjaan (Tahun)		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Kereta Api Bukit Bendera (Pej. SUK)	0.03	0.59	0.56	1,866.7	Perbelanjaan meningkat disebabkan projek penggantian tali kabel kereta api berjumlah RM0.59 juta pada tahun 2008.
2.	Mengubahsuai Pejabat (Jab. Hal Ehwal Agama Islam)	0.08	0.45	0.37	462.5	Sebanyak 17 projek telah dilaksanakan pada tahun 2008 berbanding lima projek pada tahun 2007.
3.	Kajian dan Penyiasatan (Jab. Kerja Raya)	0.14	0.33	0.19	135.7	Peningkatan aktiviti pengukuran dan siasatan tanah ke atas bangunan.
4.	Dewan Undangan Negeri (Pej. SUK)	0.19	0.45	0.26	136.8	Menaik taraf bekalan elektrik, sistem penghawa dingin dan baik pulih siling di Bangunan DUN dan dewan makan DUN.

Bil.	Butiran Projek	Perbelanjaan (Tahun)		Peningkatan/ (Penurunan)		Punca
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
5.	Projek Bekalan Air (Pej. SUK)	40.28	89.95	49.67	123.3	Bayaran pampasan pengambilan tanah bagi projek pembesaran Empangan Mengkuang, Seberang Perai Tengah.
6.	Projek-projek Integrasi (Jab. Pengairan dan Saliran)	0.37	0.03	(0.34)	(91.9)	Bilangan projek tahun 2008 berkurang di mana hanya satu projek sahaja yang terlibat berjumlah RM0.03 juta.
7.	Projek Khas Ekonomi (Pej. SUK)	3.17	0.34	(2.83)	(89.3)	Program pembaikan rumah rakyat termiskin dimulakan lewat kerana penyelarasan semula banciaan ke atas setiap isi rumah. Projek dimulakan pada suku tahun keempat 2008.
8.	Bangunan-bangunan Kerajaan Baru (Jab. Kerja Raya)	2.43	0.41	(2.02)	(83.1)	Pembinaan bangunan tambahan dibekukan buat sementara waktu atas arahan Jabatan Kewangan Negeri.
9.	Mahkamah Syariah (Pej. SUK)	7.92	1.37	(6.55)	(82.7)	Berlaku kelewatan disebabkan masalah kontraktor dan kontrak ditamatkan pada Ogos 2008. Tender baru terpaksa dipanggil semula.
10.	Kompleks Ibu Pej. Perkhid. Veterinar Negeri (Jab. Perkhid. Veterinar)	1.03	0.18	(0.85)	(82.5)	Bilangan projek tahun 2008 berkurang di mana hanya satu projek sahaja yang terlibat berjumlah RM0.18 juta.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Perbelanjaan Pembangunan Negeri dibiayai oleh Pinjaman Kerajaan Persekutuan berjumlah RM133.62 juta, Pindahan dari Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM71.0 juta, Pemberian Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi berjumlah RM13.46 juta, Terimaan Pajakan Tapak Empangan berjumlah RM7.63 juta dan Terimaan Balik Pinjaman Daripada Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd. berjumlah RM6.55 juta.

b) Pelbagai Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 10 Akta Acara Kewangan 1957 melalui resolusi Dewan Undangan Negeri. Wang dalam Kumpulanwang ini hanya boleh digunakan bagi maksud ianya ditubuhkan. Baki Kumpulanwang Amanah Kerajaan pada akhir tahun 2008 meningkat sejumlah RM6.81 juta menjadi RM112.53 juta berbanding tahun 2007 berjumlah RM105.72 juta. Ini disebabkan oleh peningkatan baki Akaun Jawatankuasa Induk Pelancongan, Tabung Amanah Pinjaman dan Jawatankuasa Tapak Pesta berjumlah RM10.37 juta. Pada tahun 2008, terdapat tiga Akaun Amanah iaitu Akaun Jawatankuasa Kesenian, Jawatankuasa Medan Fair dan Akaun *Park & Ride* yang berjumlah RM0.80 juta telah ditutup. Antara Kumpulanwang Amanah Kerajaan adalah seperti berikut:

i) Akaun Kena Bayar

Akaun Kena Bayar diwujudkan bagi menyelesaikan tanggungan Kerajaan Negeri kepada pembekal barangan dan perkhidmatan yang diperolehi oleh Kerajaan sehingga 31 Disember sesuatu tahun dan bayarannya dibuat pada bulan Januari tahun berikutnya. Pada tahun 2008, jumlah Akaun Kena Bayar telah meningkat sejumlah RM0.74 juta atau 2,752.2% menjadi RM0.76 juta berbanding RM26,732 pada tahun 2007. Peningkatan ini antaranya disebabkan oleh kelewatan mengemukakan dokumen tuntutan bayaran. Analisis Audit mendapati kebanyakan perbelanjaan yang terlibat adalah bayaran bagi tuntutan perjalanan dan bil utiliti bulan Disember 2008.

Pada tahun 2008, sebanyak 16 Jabatan membuat pembayaran di bawah Akaun Kena Bayar. Tiga daripada 16 Jabatan menunjukkan jumlah bayaran Akaun Kena Bayar tertinggi ialah Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM0.51 juta atau 67.1%, Jabatan Kewangan Negeri berjumlah RM0.10 juta atau 13.1% dan Jabatan Hal Ehwal Agama Islam berjumlah RM0.05 juta atau 6.6%.

ii) Kumpulanwang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri

Kumpulanwang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri diwujudkan bertujuan untuk membiayai penyelenggaraan jalan raya yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Pegawai Jabatan Kerja Raya Negeri Pulau Pinang.

Pada tahun 2008, Kerajaan Negeri menerima sejumlah RM36.79 juta pemberian penyelenggaraan jalan raya dari Kerajaan Persekutuan berbanding RM44.69 juta pada tahun 2007. Baki Kumpulanwang pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM10.07 juta iaitu berkurang sejumlah RM6.04 juta atau 37.5% berbanding RM16.11 juta pada akhir tahun 2007. Pengurangan ini adalah kerana pada tahun 2008 perbelanjaan bagi kerja penyelenggaraan jalan raya melebihi peruntukan yang diterima. Baki Kumpulanwang ini dan jumlah yang diterima dari Kerajaan Persekutuan bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.20**.

Jadual 4.20
Baki Kumpulanwang Amanah Penyelenggaraan Jalan Raya Negeri
Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Butiran	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Baki Pada 1 Januari	8.63	35.67	5.07	3.81	16.11
2.	Terimaan dari Kerajaan Persekutuan	49.63	29.39	30.41	44.69	36.79
3.	Perbelanjaan	22.59	59.99	31.67	32.39	42.83
Baki Pada 31 Disember		35.67	5.07	3.81	16.11	10.07

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

iii) Kumpulanwang Amanah Bantuan TYT Yang di-Pertua Negeri

Kumpulanwang ini diwujudkan bertujuan untuk membantu dan memberi sagu hati kepada mangsa-mangsa kejadian bencana alam. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang. Baki Kumpulanwang ini

pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM4.87 juta iaitu menurun sejumlah RM0.70 juta atau 12.6% berbanding baki pada akhir tahun 2007 sejumlah RM5.57 juta. Penurunan baki Kumpulanwang ini adalah kerana bayaran melebihi daripada peruntukan yang diterima pada tahun 2008. Bayaran berjumlah RM0.56 juta kepada Wang Ehsan Perpindahan/Program Mangsa Tsunami telah dilakukan pada tahun 2008.

iv) Jawatankuasa Induk Pelancongan

Kumpulanwang ini diwujudkan bertujuan untuk memperakaunkan segala penerimaan dan pembayaran untuk melaksanakan program dan aktiviti yang diluluskan di bawah Jawatankuasa yang diwujudkan oleh Pihak Berkuasa Negeri. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Pada akhir tahun 2008, baki Kumpulanwang ini telah meningkat sejumlah RM3.52 juta atau 1,005.7% menjadi RM3.87 juta berbanding RM0.35 juta pada akhir tahun 2007. Peningkatan baki Kumpulanwang ini adalah kerana terimaan sejumlah RM4.40 juta tetapi dibelanjakan hanya RM0.88 juta pada tahun 2008.

v) Kumpulanwang Pelaburan Negeri

Kumpulanwang Pelaburan Negeri diwujudkan bagi membolehkan pelaburan dibuat daripada wang yang diperuntukkan kepadanya. Kumpulanwang ini ditadbir oleh Lembaga Kumpulanwang Amanah Pelaburan Negeri Pulau Pinang. Baki Kumpulanwang ini pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM30.14 juta berbanding RM26.20 juta pada akhir tahun 2007 iaitu meningkat sejumlah RM3.94 juta atau 15.0%. Peningkatan utama Kumpulanwang ini adalah disebabkan oleh hasil dividen dan keuntungan yang diperolehi daripada Pengurus Portfolio.

4.6.2 Kumpulanwang Amanah Awam

Kumpulanwang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Acara Kewangan 1957 untuk mengakaunkan sumbangan wang daripada orang perseorangan dan organisasi kepada Kerajaan Negeri bagi tujuan tertentu. Baki Kumpulanwang Amanah Awam pada akhir tahun 2008 adalah berjumlah RM60.08 juta berbanding RM59.64 juta pada akhir tahun 2007 iaitu meningkat sejumlah RM0.44 juta atau 0.7%. Ini disebabkan oleh penubuhan dua Akaun Amanah Awam iaitu Akaun Amanah e-Perolehan dan Akaun Amanah Pelbagai Bagi Projek Perumahan Awam Kos Rendah yang berbaki RM8.58 juta pada 31 Disember 2008. Pada tahun 2008, terdapat tiga Akaun Amanah iaitu Akaun Majlis Tindakan Pelancongan Negeri, Akaun Amanah Pelaksanaan Projek-projek dan Kumpulan Wang Biasiswa yang berjumlah RM2.83 juta telah ditutup.

a) Akaun Amanah Penyelenggaraan Rumah-rumah Pangsa

Akaun Amanah ini diwujudkan pada awal bulan Mac 1973 dan bertujuan untuk membayar kos penyelenggaraan rumah-rumah pangsa, gaji kakitangan yang menyelenggara rumah-rumah pangsa dan pelbagai bayaran lain. Terimaan yang dikreditkan ke akaun ini ialah bayaran penyelenggaraan yang diterima daripada penghuni

rumah pangsa, peruntukan daripada Kerajaan Negeri dan faedah bank. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Analisis perbandingan kedudukan baki Akaun Amanah ini pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan pengurangan sejumlah RM1.18 juta atau 44.4% menjadi RM1.48 juta berbanding RM2.66 juta pada tahun 2007. Penurunan ini adalah disebabkan pada tahun 2008 terimaan hanya berjumlah RM4.27 juta berbanding dengan perbelanjaan yang berjumlah RM6.43 juta.

b) Akaun Caruman Saliran

Akaun Amanah ini ditubuhkan pada awal bulan Mei 2005 bagi tujuan menerima sumbangan caruman pamaritan dari Majlis Perbandaran Seberang Perai (MPSP) dan Majlis Perbandaran Pulau Pinang (MPPP) untuk digunakan bagi membiayai perbelanjaan menaik taraf sistem saliran di Negeri Pulau Pinang. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Pengarah Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Pulau Pinang. Analisis perbandingan kedudukan baki Akaun Amanah ini pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan peningkatan berjumlah RM2.42 juta atau 5.5% menjadi RM46.40 juta berbanding RM43.98 juta pada tahun 2007. Peningkatan ini adalah disebabkan terimaan sumbangan berjumlah RM3.68 juta berbanding dengan perbelanjaan yang berjumlah RM1.26 juta pada tahun 2008.

c) Akaun Amanah Pelbagai Setiausaha Kerajaan Negeri

Akaun Amanah ini ditubuhkan pada awal bulan Mac 2007 bagi tujuan mengakaunkan peruntukan yang disalurkan kepada Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang (SUK) oleh mana-mana Kementerian, Jabatan atau Badan Persekutuan dan pihak lain untuk menjalankan program dan aktiviti yang dikendalikan oleh Pejabat SUK seperti Program Latihan Khidmat Negara, Program Sambutan Hari Kemerdekaan, Peperiksaan Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Malaysia, Program Latihan Sumber Manusia oleh Pusat Pembangunan Kemahiran Pulau Pinang dan program-program lain yang diperuntukkan dari semasa ke semasa. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Analisis perbandingan kedudukan baki Akaun Amanah ini pada tahun 2008 dan tahun 2007 menunjukkan penurunan berjumlah RM5.11 juta atau 90.3% menjadi RM0.55 juta pada tahun 2008 berbanding RM5.66 juta pada tahun 2007. Penurunan ini adalah disebabkan pada tahun 2008 terimaan sumbangan hanya berjumlah RM0.22 juta berbanding dengan perbelanjaan yang berjumlah RM5.33 juta.

d) Akaun Amanah e-Perolehan Negeri Pulau Pinang

Akaun Amanah ini ditubuhkan pada awal bulan Ogos 2008 bagi tujuan mengakaunkan peruntukan yang diterima daripada sumbangan Kerajaan, yuran pendaftaran kontraktor/pembekal/syarikat ke sistem e-Perolehan, bayaran penjualan borang tender dan sebut harga untuk digunakan bagi membiayai bayaran berkaitan pelaksanaan sistem e-Perolehan Negeri Pulau Pinang. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Pegawai Kewangan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun 2008, sejumlah RM0.42 juta telah diterima oleh Akaun Amanah ini. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM0.05

juta atau 11.9% telah dibelanjakan. Pada akhir tahun 2008, baki Akaun Amanah ini adalah berjumlah RM0.36 juta.

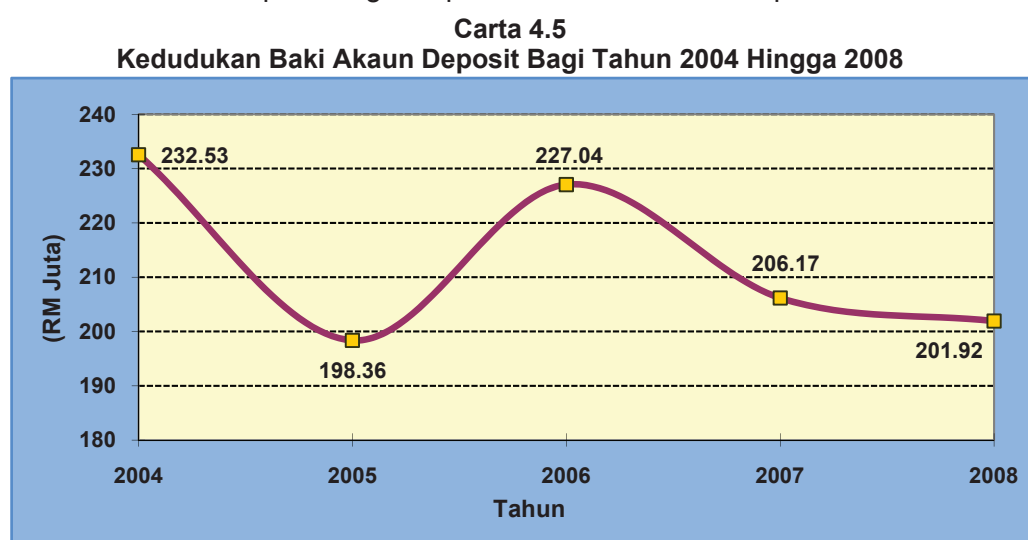
e) Akaun Amanah Pelbagai Bagi Projek-Projek Perumahan Kos Rendah

Akaun Amanah ini ditubuhkan dengan tujuan untuk membolehkan Kerajaan Negeri melaksanakan aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan perumahan seperti pembelian dan pengambilan balik tanah. Ini bertujuan untuk mendirikan unit-unit rumah kos rendah dan kos rendah sederhana, membangunkan tapak dengan menyediakan infrastruktur, memberi pendahuluan kepada kontraktor-kontraktor tempatan yang terlibat dan bayaran penempatan semula setinggian yang terlibat. Pegawai Pengawal bagi Akaun Amanah ini ialah Setiausaha Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Pada tahun 2008, sejumlah RM8.22 juta telah diterima oleh Akaun Amanah ini dan masih belum dibelanjakan.

4.6.3 Akaun Wang Deposit

Deposit merupakan wang yang diterima bagi maksud tertentu dan perlu dikembalikan sebaik sahaja selesai maksudnya. Pada akhir tahun 2008, Kerajaan Negeri mempunyai 148 kira-kira deposit berbaki RM201.92 juta yang diselenggarakan oleh 20 Jabatan. Baki deposit telah menurun sejumlah RM4.25 juta atau 2.1% menjadi RM201.92 juta pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 yang berjumlah RM206.17 juta.

Analisis Audit mendapati penurunan baki Akaun Deposit Pejabat Tanah Balik Pulau adalah paling ketara di mana pada 31 Disember 2008 baki deposit adalah berjumlah RM3.32 juta berbanding RM6.73 juta pada tahun 2007 iaitu pengurangan sejumlah RM3.41 juta. Kedudukan baki Akaun Deposit bagi tempoh lima tahun adalah seperti di **Carta 4.5**.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Analisis Audit mendapati baki Akaun Deposit bagi tahun 2004 hingga 2008 mengalami peningkatan dan penurunan. Pada tahun 2005, 2007 dan 2008 baki Akaun Deposit menurun sejumlah RM34.17 juta atau 14.7%, RM20.87 juta atau 9.2% dan RM4.25 juta atau 2.1% masing-masing berbanding dengan baki pada tahun sebelumnya. Bagaimanapun, pada tahun 2006 kedudukan baki Akaun Deposit telah meningkat sejumlah RM28.68 juta atau 14.5% berbanding dengan baki pada tahun sebelumnya.

4.7 PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI

Semua penerimaan dan pembayaran wang tunai ditunjukkan dalam Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai. Penerimaan wang tunai terdiri daripada penerimaan hasil, pinjaman, terimaan modal dan terimaan lain. Bayaran wang tunai terdiri daripada perbelanjaan mengurus, pembangunan, modal dan bayaran balik pinjaman. Pada 31 Disember 2008, baki wang tunai adalah berjumlah RM2.89 juta menurun RM2.47 juta atau 46.1% berbanding RM5.36 juta pada tahun 2007. Kedudukan penerimaan dan pembayaran wang tunai pada tahun 2008 berbanding 2007 adalah seperti di **Jadual 4.21**.

Jadual 4.21
Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai
Pada Tahun 2008 Berbanding Tahun 2007

Bil.	Butiran	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Terimaan:	398.59	613.55	214.96	53.9
	<i>Hasil</i>	295.86	371.14	75.28	25.4
	<i>Pinjaman</i>	59.38	133.62	74.24	125.0
	<i>Terimaan Modal</i>	32.89	105.76	72.87	221.6
	<i>Lain-lain Terimaan</i>	10.46	3.03	(7.43)	(71.0)
2.	Bayaran:	399.22	616.02	216.8	54.3
	<i>Mengurus</i>	192.25	283.15	90.9	47.3
	<i>Pembangunan</i>	129.39	151.94	22.55	17.4
	<i>Perbelanjaan Modal</i>	77.58	180.93	103.35	133.2
Tambahan/(Kurangan) Wang Tunai		(0.63)	(2.47)	(1.84)	292.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Analisis Audit menunjukkan pada tahun 2008, jumlah wang tunai yang diterima oleh Kerajaan Negeri adalah kurang daripada jumlah pembayaran yang dibuat. Punca pengurangan terimaan berbanding bayaran berkenaan bukanlah disebabkan oleh pengurangan kutipan hasil atau pertambahan perbelanjaan mengurus dan pembangunan tetapi disebabkan oleh langkah Kerajaan Negeri untuk melaburkan wang tunai yang berlebihan dalam simpanan tetap. Sejumlah RM181.50 juta telah dilaburkan oleh Kerajaan Negeri dalam simpanan tetap pada tahun 2008.

4.8 AKAUN MEMORANDUM

Aset dan tanggungan Kerajaan yang tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan ditunjukkan di bawah Akaun Memorandum.

a) Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah baki pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada pihak-pihak berkenaan seperti Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan syarikat. Baki Pinjaman Boleh Dituntut menurun sejumlah RM0.41 juta atau 0.3% menjadi RM115.50 juta pada tahun 2008 berbanding RM115.91 juta pada tahun 2007. Pada tahun 2008, Kerajaan Negeri menggunakan sumber kewangannya untuk memberi pinjaman berjumlah RM7.0 juta kepada Jelutong Development Sdn. Bhd. bagi membiayai kos tanah dan kos penempatan semula penduduk bagi Projek Lebuh Raya Jelutong. Sementara itu, Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd.

menjelaskan bayaran balik pinjaman Projek Bekalan Air berjumlah RM6.55 juta. Kedudukan baki pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.22
Baki Pinjaman Boleh Dituntut Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Jenis Pinjaman	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Perbadanan Bekalan Air Sdn. Bhd. -Projek Bekalan Air	216.07	104.55	98.00	91.44	84.89
2.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang -Pembetulan Najis	2.61	2.61	2.61	2.61	2.61
	-Pembaharuan Bandar dan Pemulihan Premis Akta Kawalan Sewa	0.86	0.86	0.86	0.86	0.00
3.	Jelutong Development Sdn. Bhd. -Projek Lebuhraya Jelutong	-	7.00	14.00	21.00	28.00
Jumlah		219.54	115.02	115.47	115.91	115.50

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Trend baki pinjaman boleh dituntut bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan peningkatan dan penurunan. Peningkatan ini disebabkan oleh pinjaman baru yang diterima manakala penurunan pula disebabkan bayaran balik yang dibuat oleh Agensi terbabit pada tiap-tiap tahun berkenaan kepada Kerajaan Negeri. Ini menunjukkan bayaran balik ada dibuat oleh Agensi terbabit pada tiap-tiap tahun berkenaan kepada Kerajaan Negeri. Pada tahun 2008, pinjaman mengenai Pembaharuan Bandar dan Pemulihan Premis Akta Kawalan Sewa telah diselesaikan sepenuhnya oleh Majlis Perbandaran Pulau Pinang manakala Perbadanan Bekalan Air Sdn. Bhd. menjelaskan bayaran balik pinjamannya mengikut jadual. Bagaimanapun, Kerajaan Negeri tidak menjelaskan pinjaman berkenaan kepada Kerajaan Persekutuan untuk tempoh lima tahun yang berjumlah RM116.25 juta. Ini berikutan keputusan Kerajaan Negeri pada tahun 2004 untuk menangguhkan bayaran balik pinjaman Projek Bekalan Air sehingga menunggu proses pengambilalihan pengurusan perkhidmatan air di semua negeri oleh Kerajaan Persekutuan melalui penubuhan Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) selesai.

b) Pelaburan

Pelaburan adalah pegangan ekuiti dalam Badan Berkanun, saham dalam syarikat yang disenaraikan di Bursa Malaysia dan saham dalam syarikat berkaitan Kerajaan serta syarikat-syarikat lain. Ini termasuk modal pelaburan melalui Pengurus Dana yang dilantik oleh Kerajaan. Pada akhir tahun 2008, pelaburan Kerajaan Negeri berjumlah RM215.72 juta berbanding RM227.18 juta pada tahun 2007 iaitu menurun sejumlah RM11.46 juta atau 5.0%. Penurunan ini adalah disebabkan kejatuhan ekonomi dunia yang turut menjejaskan pasaran saham Malaysia. Pelaburan ini terdiri daripada pelaburan saham melalui pengurus portfolio berjumlah RM42.89 juta dan pelaburan

ekuiti Kerajaan Negeri dalam PBA Holdings Bhd. berjumlah RM172.83 juta. Bagi pelaburan melalui pengurus portfolio, nilai pasaran pelaburan adalah berjumlah RM32.56 juta iaitu RM10.33 juta atau 24.1% lebih rendah dari nilai kos pelaburan yang berjumlah RM42.89 juta. Kedudukan pelaburan bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Pelaburan Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Jenis Pelaburan	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Pelaburan (Pengurus Portfolio)	40.48	39.78	53.64	54.35	42.89
2.	Pelaburan (Dana Unit Amanah)	0	0	5.00	0	0
3.	Pelaburan (Ekuiti)	172.83	172.83	172.83	172.83	172.83
Jumlah		213.31	212.61	231.47	227.18	215.72

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Trend pelaburan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan penurunan dari setahun ke setahun kecuali pada tahun 2006. Purata pelaburan bagi lima tahun adalah sejumlah RM220.06 juta.

c) Hasil Belum Terima

Berdasarkan Penyata Hasil Belum Terima yang dikemukakan oleh Pemungut Hasil, hasil belum terima Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berjumlah RM87.85 juta berbanding RM78.53 juta pada tahun 2007, iaitu meningkat sejumlah RM9.32 juta atau 11.9%. Daripada RM87.85 juta tersebut, sejumlah RM13.72 juta atau 15.6% merupakan bayaran balik pinjaman penuntut yang belum diterima. Manakala RM74.12 juta adalah hasil belum terima yang terdiri daripada cukai tanah, ansuran/sewa rumah kos rendah dan hasil lain. Hasil belum terima tersebut menunjukkan peningkatan sejumlah RM14.80 juta atau 24.9% jika dibandingkan dengan tahun 2007 berjumlah RM59.32 juta. Dari jumlah hasil belum terima tersebut, sejumlah RM63.51 juta atau 85.7% adalah tunggakan hasil cukai tanah. Pejabat yang mempunyai tunggakan hasil yang tertinggi ialah Pejabat Tanah Daerah Seberang Perai Tengah berjumlah RM21.04 juta, Pejabat Tanah Daerah Timur Laut berjumlah RM17.12 juta, Pejabat Tanah Daerah Seberang Perai Utara berjumlah RM14.16 juta, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri (Bahagian Perumahan) berjumlah RM10.17 juta, Pejabat Tanah Seberang Perai Selatan berjumlah RM6.76 juta dan Pejabat Tanah Daerah Barat Daya berjumlah RM4.43 juta. Peningkatan ini disebabkan oleh cukai tanah tidak dijelaskan oleh pemilik tanah. Kedudukan hasil belum terima bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Hasil Belum Terima Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Jenis Hasil	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Cukai Tanah	45.30	49.86	54.38	49.27	63.51
2.	Ansuran/Sewa Rumah Kos Rendah	8.15	9.04	9.41	9.65	10.17
3.	Hasil Lain	0.96	0.51	0.33	0.40	0.44
Jumlah		54.41	59.41	64.12	59.32	74.12

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Pada keseluruhannya, jumlah hasil belum terima meningkat setiap tahun kecuali pada tahun 2007.

d) Hutang Kerajaan Negeri

Kerajaan Negeri Pulau Pinang dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan bagi membiayai projek pembangunannya. Semua hutang Kerajaan Negeri yang diterima pada tahun 2008 untuk projek tertentu telah dipindahkan ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan sebelum diagihkan. Kedudukan hutang Kerajaan Negeri pada tahun 2008 berbanding tahun 2007 adalah seperti di **Jadual 4.25**

Jadual 4.25
Baki Pinjaman Mengikut Kategori Pada Tahun 2007 Dan 2008

Bil.	Pinjaman	Tahun		Peningkatan/ (Penurunan)	
		2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Rancangan Perumahan Murah	38.13	33.44	(4.69)	(12.3)
2.	Membiayai Projek Bekalan Air Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd.	457.05	590.67	133.62	29.2
3.	Membiayai Projek Majlis Perbandaran - Pembetungan Najis	1.33	1.33	0	0
Jumlah		496.51	625.44	128.93	26.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Pada akhir tahun 2008, baki hutang Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM625.44 juta berbanding sejumlah RM496.51 juta pada tahun 2007, iaitu meningkat sejumlah RM128.93 juta atau 26%. Peningkatan hutang ini adalah disebabkan pinjaman baru berjumlah RM133.62 juta dengan Kerajaan Persekutuan. Kerajaan Negeri juga tidak menjelaskan bayaran balik pinjaman mengikut jadual iaitu bagi pinjaman Projek Bekalan Air berjumlah RM116.25 juta (pokok dan faedah) untuk tempoh tahun 2004 hingga 2008. Kerajaan Negeri membuat keputusan untuk menangguhkan bayaran balik pinjaman Projek Bekalan Air kerana menunggu penyelesaian isu pengambilalihan pengurusan perkhidmatan air di semua negeri oleh Kerajaan Persekutuan melalui penubuhan Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN). Kedudukan Hutang Kerajaan Negeri bagi tahun 2004 hingga 2008 adalah seperti di **Jadual 4.26**.

Jadual 4.26
Hutang Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2004 Hingga 2008

Bil.	Jenis Hutang	Tahun				
		2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)	2008 (RM Juta)
1.	Rancangan Perumahan Murah	44.53	46.97	42.64	38.13	33.44
2.	Membiayai Projek Bekalan Air Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn. Bhd.	339.34	397.67	397.67	457.05	590.67
3.	Membiayai Projek Majlis Perbandaran	1.33	1.33	1.33	1.33	1.33
4.	Program Menangani Masalah Y2K Kerajaan	1.08	0.73	0.36	0	0
Jumlah		386.28	446.70	442.00	496.51	625.44

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

Trend baki hutang bagi tahun 2004 hingga 2008 menunjukkan hutang Kerajaan Negeri dari Kerajaan Persekutuan terus meningkat kecuali pada tahun 2006 berkurangan disebabkan tidak ada pinjaman baru diterima pada tahun tersebut. Kedudukan baki pinjaman Projek Majlis Perbandaran untuk Pembetulan Najis sejumlah RM1.33 juta tidak berubah sejak tahun 2004 kerana Kerajaan Negeri telah mendapat kelulusan dari Kerajaan Persekutuan untuk menghentikan bayaran balik pinjaman. Sementara itu, Kerajaan Negeri membuat bayaran balik sejumlah RM4.69 juta untuk pokok dan sejumlah RM0.56 juta untuk faedah pinjaman bagi Rancangan Perumahan Murah.

4.9 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.9.1 Pada keseluruhannya, analisis Audit mendapati kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada akhir tahun 2008 adalah baik. Baki Akaun Hasil Disatukan pada 31 Disember 2008 telah bertambah dengan lebih sejumlah RM88.02 juta atau 23.6% menjadikan lebih terkumpul berjumlah RM461.61 juta. Hasil yang dikutip pada tahun 2008 telah meningkat sejumlah RM75.28 juta atau 25.4% berbanding tahun 2007 iaitu daripada sejumlah RM295.86 juta menjadi RM371.14 juta. Kedudukan aset yang terdiri daripada wang tunai dan pelaburan juga telah meningkat sejumlah RM178.45 juta atau 21.1% menjadi RM1,025.90 juta pada tahun 2008 berbanding RM847.45 juta pada tahun 2007. Dengan kedudukan kewangan yang baik, Kerajaan Negeri berupaya untuk memberikan perkhidmatan dan sumbangan kepada rakyat dengan lebih berkesan.

4.9.2 Kerajaan Negeri perlu meneruskan usahanya untuk mengutip tunggakan hasil berjumlah RM74.12 juta pada tahun 2008 yang terdiri daripada cukai tanah, ansuran atau sewa rumah kos rendah dan hasil lain.

BAHAGIAN III RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN

5.1 Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9) Negeri Pulau Pinang untuk tempoh lima tahun bermula pada tahun 2006. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Pulau Pinang. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Pulau Pinang mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.2 Pada tahun 2008, jumlah siling peruntukan bagi RMKe-9 telah disemak semula oleh Kerajaan Negeri iaitu menurun sejumlah RM113.09 juta atau 12.7% menjadi RM774.64 juta berbanding siling peruntukan asal yang berjumlah RM887.73 juta. Sehingga tahun 2008, sejumlah RM392 juta atau 50.6% telah dibelanjakan. Peruntukan yang diluluskan pada tahun 2008 adalah sejumlah RM162.53 juta. Dari jumlah tersebut, sejumlah RM151.94 juta atau 93.5% telah dibelanjakan. Peruntukan ini telah diagihkan kepada sembilan Jabatan. Jabatan yang menerima peruntukan tertinggi adalah Pejabat Ketua Menteri Dan Setiausaha Kerajaan Negeri sejumlah RM117.90 juta atau 72.5%.

5.2.1 Di bawah RMKe-9 sebanyak 2,427 projek telah dirancang untuk dilaksanakan oleh sembilan Jabatan. Semakan Audit menunjukkan pada tahun 2008 ada empat Jabatan yang mempunyai bilangan projek melebihi 100 projek yang keseluruhannya dianggarkan bernilai RM140.53 juta iaitu Jabatan Pengairan Dan Saliran, Jabatan Perhutanan, Pejabat Ketua Menteri Dan Setiausaha Kerajaan Negeri dan Jabatan Kewangan Negeri. Pada keseluruhannya, sebanyak 2,238 projek atau 92.2% daripada 2,427 projek yang diluluskan telah siap dilaksanakan.

5.2.2 Secara keseluruhannya pada tahun 2008, kebanyakan Jabatan mencapai prestasi perbelanjaan 90% dan lebih daripada peruntukan yang diluluskan. Lapan Jabatan yang mencapai peratus prestasi perbelanjaan antara 90.8% hingga 100% daripada peruntukan yang diluluskan ialah Jabatan Kewangan Negeri, Pejabat Ketua Menteri dan Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri, Jabatan Perhutanan, Jabatan Hal Ehwal Agama Islam, Jabatan Pengairan Dan Saliran, Jabatan Pertanian, Jabatan Taman Botani dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar. Manakala Jabatan Kerja Raya hanya membelanjakan 68.7% dari peruntukan yang diluluskan. Prestasi perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-9 adalah seperti di **Jadual 5.1**.

Jadual 5.1
Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-9
Sehingga 31 Disember 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Peruntukan Yang Diluluskan RMKe-9 (Disemak) (RM Juta)	Perbelanjaan Sehingga 31 Disember 2008 (RM Juta)	Pencapaian (%)
1.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	2.00	2.00	100
2.	Jabatan Taman Botani	1.00	1.00	100
3.	Jabatan Pertanian	4.00	3.99	99.8
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	10.00	9.97	99.7
5.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	5.00	4.93	98.6
6.	Jabatan Perhutanan	3.00	2.88	96.0
7.	Pejabat Ketua Menteri Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	117.90	111.56	94.6
8.	Jabatan Kewangan Negeri	9.63	8.74	90.8
9.	Jabatan Kerja Raya	10.00	6.87	68.7
Jumlah		162.53	151.94	93.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang

5.2.3 Sejumlah 2,367 daripada keseluruhan 2,427 projek atau 97.5% yang dirancang telah dilaksanakan. Daripada jumlah tersebut sejumlah 2,238 projek atau 94.5% telah siap sepenuhnya, manakala 129 projek sedang dilaksanakan. Sebanyak 60 projek lagi masih belum dimulakan atau ditangguhkan. Antara sebab projek tersebut belum dimulakan atau ditangguhkan kerana arahan Jabatan berkenaan yang membekukan sementara waktu pembinaan bangunan tambahan dan pengubahsuaian ruang pejabat, peruntukan dipindahkan ke projek lain, projek tidak boleh dilaksanakan kerana peruntukan belum diperoleh, masalah kontraktor, kerja penilaian semula tanah, kerja ukur dan penyediaan perancangan projek, Kerajaan tidak melanjutkan perjanjian (projek ditangguhkan), program sama dijalankan oleh Jabatan lain dan proses penambahbaikan kepada program sedia ada. Prestasi pelaksanaan projek sehingga akhir tahun 2008 adalah seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2
Status Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-9 Setakat 31 Disember 2008

Bil.	Jabatan/Pejabat	Projek Siap	Projek Sedang Dilaksanakan	Projek Belum Mula/Tangguh	Jumlah
1.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	11	0	0	11
2.	Jabatan Taman Botani	1	5	1	7
3.	Jabatan Pertanian	0	14	0	14
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	17	86	0	103
5.	Jabatan Hal Ehwal Agama Islam	52	10	5	67
6.	Jabatan Perhutanan	204	0	0	204
7.	Pejabat Ketua Menteri Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	162	2	50	214
8.	Jabatan Kewangan Negeri	1,770	0	0	1,770
9.	Jabatan Kerja Raya	21	12	4	37
Jumlah		2,238	129	60	2,427

Sumber: Jabatan-Jabatan Berkenaan

5.3 RUMUSAN

Pencapaian prestasi perbelanjaan RMKe-9 belum dapat dinilai secara keseluruhannya kerana tahun 2008 adalah tahun ketiga Rancangan Malaysia Kesembilan bermula. Bagaimanapun, pencapaian pada tahun 2008 daripada RM162.53 juta yang telah diperuntukkan bagi sembilan Jabatan, sejumlah RM151.94 juta atau 93.5% telah dibelanjakan.

BAHAGIAN IV PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV
PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN
JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI (AI)

6.1 Seksyen 15(A) Akta Acara Kewangan, 1957 dan Arahkan Perbendaharaan telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di sesebuah Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperolehi, diguna dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2 Selaras dengan perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

6.3 Bagi memenuhi kehendak undang-undang yang tersebut di atas, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri untuk menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang dan peraturan yang berkaitan. Berdasarkan kepada pengauditan tersebut, didapati bahawa masih ada Jabatan/Agensi Negeri yang tidak serius dalam meningkatkan pencapaian pengurusan kewangan walaupun telah diberi teguran oleh Jabatan Audit Negara berulang kali. Ini dapat digambarkan daripada kelemahan-kelemahan yang dibangkitkan setiap tahun yang mana ia adalah berkisar kepada isu-isu yang sama.

6.4 Sebagai satu usaha untuk meningkatkan tahap motivasi Jabatan/Agensi Negeri agar lebih gigih memperbaiki, mempertingkatkan dan memperkasakan pencapaian pengurusan kewangan masing-masing pada masa akan datang, Jabatan Audit Negara telah memutuskan untuk **melaksanakan sistem penarafan berdasarkan Indeks Akauntabiliti**. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras/*role model* kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain.

6.5 Melalui pelaksanaan sistem penarafan ini, setiap pematuhan terhadap peraturan kewangan bagi enam aspek kawalan utama diberikan markah. Aspek tersebut ialah kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan Deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Jabatan Kewangan Negeri dan Agensi Negeri kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut dinilai. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 6.1**.

Jadual 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

6.6 OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menilai sama ada:

- a) Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- b) Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan serta pengurusan akaun amanah, aset dan inventori.
- c) Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.
- d) Rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

6.7 SKOP DAN KAEDAH PENGAUDITAN

6.7.1 Pada tahun 2008, pengauditan telah dijalankan di 13 Jabatan/Agensi Negeri iaitu, Jabatan Kewangan Negeri, Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri, Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Utara, Pejabat Daerah Dan Tanah Seberang Perai Selatan, Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perhutanan, Jabatan Hal Ehwal Agama Islam, Jabatan Pertanian, Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa, Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang, Majlis Agama Islam, Lembaga Muzium Negeri dan Majlis Perbandaran Seberang Perai. Pemilihan sembilan Jabatan dan dua Agensi iaitu Lembaga Muzium Negeri serta Majlis Perbandaran Seberang Perai adalah berdasarkan pusingan manakala Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan Majlis Agama Islam dilaksanakan setiap tahun.

6.7.2 Pengauditan telah dijalankan dengan memberi tumpuan terhadap enam aspek kawalan utama iaitu kawalan pengurusan, kawalan bajet, kawalan terimaan, kawalan perbelanjaan, pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah dan Deposit serta pengurusan aset, inventori dan stor. Bagi Jabatan Kewangan Negeri dan Agensi Negeri kawalan tambahan iaitu terhadap pengurusan pelaburan, pengurusan pinjaman dan pengurusan penyata kewangan turut diaudit.

6.7.3 Bagi menilai tahap kawalan yang telah diwujudkan bagi setiap aspek kawalan utama yang tersebut di atas, pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan bagi tahun 2008 di peringkat Ibu Pejabat Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2008

dan Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2007/2008 bagi menentukan kedudukan pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri secara menyeluruh.

6.8 JENIS KAWALAN

Pelaksanaan sistem penarafan bagi sembilan Jabatan Negeri, Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan Majlis Agama Islam Pulau Pinang serta Lembaga Muzium Negeri dan Majlis Perbandaran Seberang Perai adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap pencapaian kewangan mengikut 6 jenis kawalan utama serta tiga jenis kawalan tambahan bagi Agensi Negeri seperti berikut:

6.8.1 Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan Unit Audit Dalam dan jawatankuasa yang diwujudkan serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

a) Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan suatu struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan di dalam Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- ii) Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab juga perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2) Akta Acara Kewangan, Arahan Perbendaharaan (AP) 11, AP 69 dan AP 101 adalah berkaitan.
- iii) Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubungan kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- iv) Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi membangunkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b) Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.

- ii) Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki kesemua 14 ciri-ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- iii) Pemeriksaan mengejut (sepertimana yang ditetapkan di bawah Arahan Perbendaharaan 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam 6 bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna untuk menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.

c) Jawatankuasa Kewangan Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui surat pekeliling, arahan dan garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i) Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap pusat tanggungjawab supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun agensi-agensi Kerajaan. Sepertimana yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 2004, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa dilantik; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii) Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 yang juga diguna pakai oleh Kerajaan Negeri menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri untuk membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD adalah bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif masing-masing selewat-lewatnya pada 31 Januari, membentangkan Laporan Audit Dalam di Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun dan mengemukakan Laporan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Eksekutif selewat-lewatnya pada 31 Mac tahun berikutnya. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan

Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

iii) Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 1998 dan Siri 2 No. 1 Tahun 2000, Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) hendaklah ditubuhkan di peringkat Kementerian dan Jabatan bagi tujuan mewujudkan pentadbiran Kerajaan dan perkhidmatan awam yang cekap, berdisiplin serta berintegriti. Antara lainnya, Ketua Setiausaha Kementerian/Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap tiga bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap dan seterusnya mengemukakannya kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

d) Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberi kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga dikehendaki memberi pengiktirafan kepada kakitangannya yang cemerlang dan sebaliknya mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

6.8.2 Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Kementerian/Jabatan telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah/tambah peruntukan, pemantauan kemajuan/prestasi bajet dan pelaporan seperti berikut:

a) Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Surat Pekeliling Kewangan Negeri Bil. 1 Tahun 2007 mengenai Pengurusan Bajet 2007. Selain itu, Arahan Perbendaharaan 29 hingga 46 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

b) Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c) Kelulusan Pindah/Tambah Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah/tambah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat dalam tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Pegawai Kewangan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemas kini akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diuruskan dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d) Pemantauan Kemajuan/Prestasi Bajet

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemas kini dalam Sistem Pemantauan Projek II atau kaedah lain yang diterima pakai, impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam masa lima tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e) Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

6.8.3 Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna. Semakan Audit telah dijalankan terhadap lima aspek

utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a) Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap borang-borang hasil seperti buku resit adalah penting untuk memastikan ia tidak disalahgunakan.

b) Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawainya yang dipertanggungjawabkan dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap empat aspek kawalan dalaman yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima wang, ciri-ciri keselamatan semasa menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c) Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d) Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Perbendaharaan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai.

e) Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi menyelenggara dan melaporkan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan ABT adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Perbendaharaan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

6.8.4 Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap tiga aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a) Perakaunan

Semakan Audit telah dibuat untuk menentukan sejauh mana Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri mengikut peraturan yang ditetapkan di dalam Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan.

b) Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan sejauh mana pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit telah dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c) Pengurusan Bayaran

Semakan Audit telah dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan Daftar Bil; bayaran pukal serta panjar wang runcit.

6.8.5 Pengurusan Akaun Amanah/Kumpulan Wang Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap Akaun Amanah/Kumpulan Wang Amanah dan deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengurusan kumpulan wang seperti berikut:

a) Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan Penyata Tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b) Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeling/Surat Pekeling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut:

- i)** Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993.
- ii)** Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- iii)** Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Surat Pekeling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- iv)** Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan dalam Pekeling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c) Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163.

6.8.6 Pengurusan Aset Dan Stor

Aset dan inventori yang diperolehi untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan dari berlakunya pembaziran dan penyalahgunaannya. Sehubungan ini, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan dalam Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor berhubung dengan perkara-perkara berikut:

a) Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut juga diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaras penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal juga hendaklah melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b) Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diperolehi. Antara lainnya, tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum pengesahan penerimaannya. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, sesalinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan dalam Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disedia, disahkan dan dihantar dengan serta-merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraannya.

c) Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh dua minggu dari tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut juga perlu dilabelkan dengan tanda Hak Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d) Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan dalam Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- i) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkelayakan, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset juga perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab.
- ii) Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya dua Pegawai Pemeriksa/Lembaga Verifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya satu kali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan mengikut tempoh yang ditetapkan. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan.
- iii) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan kegunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- iv) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- v) Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.
- vi) Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

e) Penyenggaraan Aset

Bagi memastikan aset disenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyenggaraan direkod dengan betul dan lengkap; program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.

- ii) Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu disenggara secara berjadual manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkod dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

f) Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Lembaga Pemeriksa dilantik untuk tempoh tidak melebihi dua tahun. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan dari tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- ii) Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset itu disahkan oleh dua pegawai yang mempunyai tiga tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- iii) Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan ia dilaksanakan dalam tempoh tiga bulan dari tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada pihak yang meluluskannya. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g) Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i) Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta-merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh dua hari bekerja. Sesalinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- ii) Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh dua minggu dari tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh dua bulan dari tarikh lantikan jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperoleh. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal. Laporan ini perlu dikemukakan dalam tempoh empat bulan dari tarikh Laporan Awal dihantar.

6.8.7 Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi satu tempoh untuk memperoleh kadar pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggara dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Elemen kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

6.8.8 Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dipohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam, penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

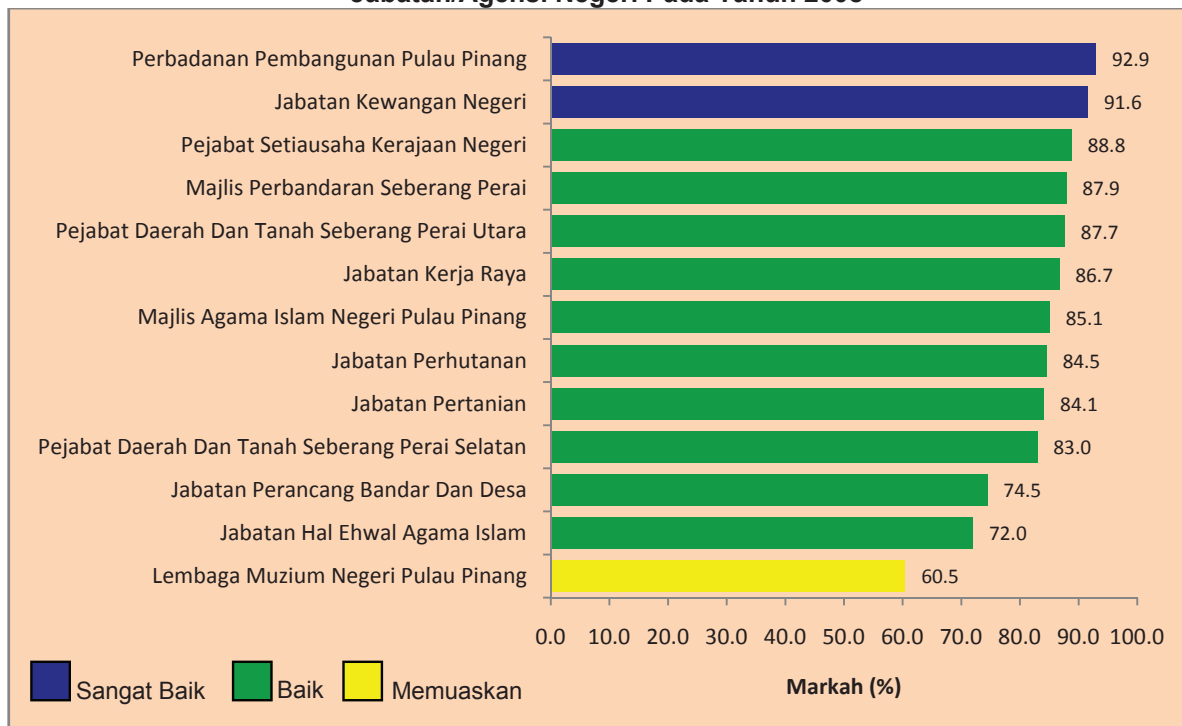
6.8.9 Penyata Kewangan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 4 Tahun 2007 menghendaki Agensi Negeri mengemukakan Penyata Kewangan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat dari 30 April setiap tahun. Ini membolehkan penyata kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentang di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di Jabatan Kewangan Negeri dan Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai prestasi Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

6.9 TAHAP PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

Hasil daripada pengauditan yang telah dijalankan adalah didapati Pencapaian Pengurusan Kewangan di Jabatan Kewangan Negeri dan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang adalah pada tahap sangat baik, lapan Jabatan dan Majlis Perbandaran Seberang Perai adalah pada tahap baik. Manakala pencapaian pengurusan kewangan Lembaga Muzium Negeri adalah pada tahap memuaskan. Berbanding tahun 2007, sebanyak tujuh Jabatan/Agensi telah diaudit di mana sebanyak enam Jabatan/Agensi telah mendapat tahap pencapaian baik dan satu telah mendapat tahap memuaskan. Tahap pencapaian pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2008 adalah seperti di **Carta 6.1**.

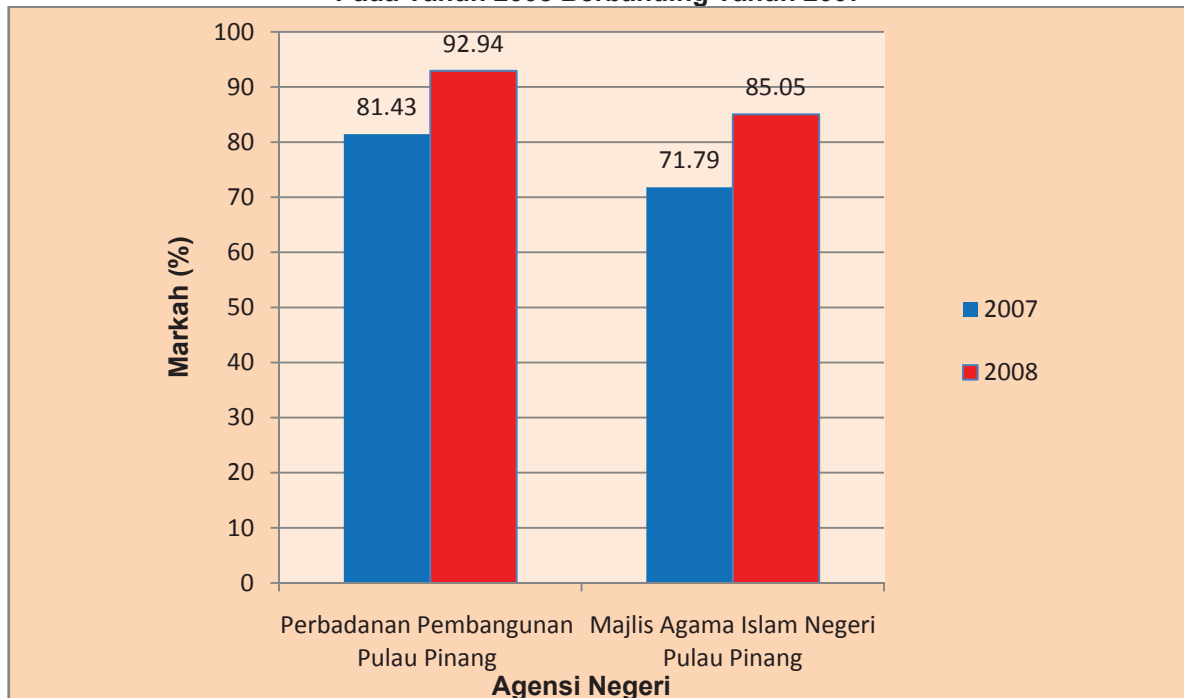
Carta 6.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2008

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Adalah didapati pencapaian pengurusan kewangan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang telah menunjukkan peningkatan berbanding pencapaian pada tahun 2007. Penarafan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang pada tahun 2008 adalah pada tahap sangat baik disebabkan penambahbaikan secara menyeluruh terhadap kawalan perbelanjaan serta pengurusan pinjaman dan pelaburan. Manakala pencapaian pengurusan kewangan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang kekal di tahap baik. Sungguhpun tahap pencapaian Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang adalah sama pada tahun 2007 dan 2008, adalah didapati peratusan pencapaian telah meningkat kerana Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang telah menggunakan sepenuhnya Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 mengenai pengurusan aset dan inventori. Kedudukan tahap pencapaian adalah seperti di **Carta 6.2**.

Carta 6.2
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang Dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang
Pada Tahun 2008 Berbanding Tahun 2007

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Selain itu, pencapaian Majlis Perbandaran Seberang Perai adalah pada tahap baik. Manakala hasil pengauditan mendapati tahap pengurusan kewangan di Lembaga Muzium Negeri adalah memuaskan. Secara keseluruhannya adalah didapati Lembaga Muzium Negeri tidak menyelenggara rekod kewangan dengan lengkap dan kemas kini. Selain itu, pemeriksaan mengejut tidak dijalankan. Bagi aspek kawalan terimaan, penggunaan resit yang lengkap, penyelenggaraan buku tunai tidak dijalankan. Lembaga Muzium Negeri juga tidak menyelenggara Daftar Bil dan menguruskan aset berpandukan pekeliling yang ditetapkan.

6.10 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya, Pencapaian Pengurusan Kewangan di 13 Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit adalah baik. Bagaimanapun, pencapaiannya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan memperbetulkan kelemahan-kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan *preventive* bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Bagi memantapkan lagi pencapaian pengurusan kewangan, pertimbangan perlu diberi kepada perkara-perkara berikut:

- a) Di peringkat Jabatan/Agensi Negeri, Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) antara lainnya telah dipertanggungjawabkan untuk membincangkan isu-isu yang dibangkitkan oleh pihak Audit. Bagaimanapun, adalah didapati JPKA tidak berupaya untuk membincangkan isu-isu tersebut secara mendalam. Bagi membolehkan isu-isu yang dibangkitkan oleh pihak Audit dapat dibincangkan dengan

lebih fokus, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan satu Jawatankuasa Audit yang dipertanggungjawabkan untuk memastikan tindakan-tindakan *corrective* dan *preventive* diambil.

- b) Pegawai Pengawal hendaklah memastikan jawatankuasa-jawatankuasa yang telah diwujudkan seperti Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan Kerajaan berfungsi dengan berkesan dengan mematuhi Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan yang dikeluarkan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991.
- c) Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa pusat tanggungjawab (PTJ) sahaja, Pegawai Pengawal patut mengarahkan Unit Audit Dalam menjalankan pengauditan di Pusat Tanggungjawab (PTJ) yang lain untuk memastikan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di PTJ berkenaan.
- d) Pegawai Pengawal perlu memastikan Unit Audit Dalam (UAD) berfungsi dengan lebih cekap dan berkesan. UAD hendaklah diberi kebebasan untuk melaksanakan pengauditan dan melaporkan penemuannya. Setiap proses kerja pengauditan mesti mempunyai mekanisme yang boleh menjamin kualiti dan integritinya.
- e) Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan lagi. Mereka perlu terlibat secara *hands on* dalam urusan tersebut.
- f) Mengemas kini Surat Penurunan Kuasa, Manual Prosedur Kerja dan Fail Meja.
- g) Pemeriksaan mengejut dilakukan secara berkala seperti yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan 309.
- h) Aset hendaklah diuruskan mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007.

BAHAGIAN V PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

7. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara juga mengaudit Penyata Kewangan Agensi Negeri iaitu Badan Berkanun Negeri, Kumpulan Wang, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan. Pengauditan ini adalah untuk mengesah dan memastikan ketepatannya serta memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama dengan berpandukan Akta dan Piawaian yang diluluskan.

7.1 PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

7.1.1 Kerajaan Negeri mempunyai 10 Agensi iaitu empat Badan Berkanun Negeri, tiga Kumpulan Wang, satu Majlis Agama Islam dan dua Pihak Berkuasa Tempatan. Mengikut Seksyen 7(3) Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara boleh melantik mana-mana orang yang difikirkan kompeten untuk menjalankan pengauditan bagi pihaknya. Selaras dengan itu, Firma Audit Swasta telah dilantik menjalankan pengauditan Penyata Kewangan bagi empat Badan Berkanun Negeri dan dua Pihak Berkuasa Tempatan. Manakala pengauditan terhadap tiga Kumpulan Wang dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara sendiri.

7.1.2 Bagi memastikan Firma Audit Swasta menjalankan pengauditan selaras dengan arahan yang ditetapkan, Jabatan Audit Negara memantau sebelum, semasa dan selepas pengauditan dilaksanakan. Sebelum pengauditan dijalankan, Firma Audit Swasta dikehendaki menyediakan Memorandum Perancangan Audit dengan menyatakan antaranya, pendekatan Audit dan tempoh pengauditan. Melalui memorandum ini, Jabatan Audit Negara dapat memastikan Firma Audit Swasta mempunyai pendekatan dan liputan Audit yang mencukupi untuk menjalankan pengauditan serta memastikan pengauditan dijalankan bagi tempoh yang ditetapkan. Pada akhir pengauditan, Firma Audit Swasta dikehendaki mengemukakan penemuan Audit berserta fail kerja, senarai terperinci dan Laporan Juruaudit mengenai penyata kewangan yang diaudit. Fail kerja akan disemak untuk memastikan perkara *material* dibangkitkan, bukti audit mencukupi dan memuaskan serta mengikut format. Setiap akhir tahun, prestasi semua Firma Audit Swasta dinilai dan akan diambil kira semasa membuat keputusan untuk ditawarkan bagi pengauditan penyata kewangan seterusnya.

7.2 KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

Mengikut Enakmen Penubuhan Badan Berkanun Negeri, Badan Berkanun berkenaan dikehendaki mengemukakan Penyata Kewangan untuk diaudit dalam masa 6 bulan selepas akhir setiap tahun kewangan. Bagi Pihak Berkuasa Tempatan, Seksyen 60(2) Akta Kerajaan Tempatan 1976, menghendaki Penyata Kewangan disediakan dengan seberapa segera apabila tamat tempoh tahun kewangan bagi tahun tersebut untuk membolehkan Ketua Audit Negara mengesahkan Penyata Kewangan pada atau sebelum akhir bulan Oktober tahun berikutnya. Adalah didapati penyerahan Penyata Kewangan oleh Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan untuk diaudit adalah baik. Semua Badan Berkanun Negeri, Kumpulan Wang, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan telah memberikan komitmen yang baik dengan menyerahkan Penyata Kewangan tahun 2007 mengikut tempoh masa yang ditetapkan. Manakala semua Penyata Kewangan tahun 2008 telah diserahkan untuk pengauditan sebelum akhir bulan April 2009. Ini kerana pada bulan Mac 2009, Kerajaan Negeri telah mengeluarkan arahan kepada semua Agensi Negeri untuk menyerahkan Penyata Kewangan tahun 2008 pada atau sebelum akhir bulan April tahun berikutnya. Kedudukan penyerahan dan pengauditan Penyata Kewangan sehingga 30 April 2009 adalah seperti di **Jadual 7.1**.

Jadual 7.1
Kedudukan Penyerahan Dan Pengauditan Penyata Kewangan
Agensi Kerajaan Negeri Sehingga 30 April 2009

Bil.	Agensi	Penyata Kewangan Disahkan (Tahun)	Penyata Kewangan Sedang Diaudit (Tahun)
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	2007	2008
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Pulau Pinang	2007	2008
3.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	2007	2008
4.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	2007	2008
5.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	2007	2008
6.	Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang	2007	2008
7.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang	2007	2008
8.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	2007	2008
9.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	2008	-
10.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	2008	-

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

7.3 PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

Pengauditan Penyata Kewangan Agensi Negeri dijalankan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Agensi menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Pendapat yang dikeluarkan terhadap Penyata Kewangan adalah dijelaskan melalui persijilan iaitu sama ada Sijil Tanpa Teguran, Berteguran, Bertentangan atau Penafian. Pada tahun 2008, Penyata Kewangan enam Agensi Negeri dan tiga Kumpulan Wang memperolehi Sijil Tanpa Teguran manakala satu Agensi Negeri menerima Sijil Berteguran sebagaimana butiran lanjut di **Jadual 7.2**.

Jadual 7.2
Kedudukan Persijilan Terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri Pada Tahun 2007

Bil.	Agensi/Kumpulan Wang	Tahun Akaun	Jenis Sijil
Agensi Negeri			
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
3.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
4.	Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
5.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
6.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	2007	Tanpa Teguran
7.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	2007	Berteguran
Kumpulan Wang			
8.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
9.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	2007	Tanpa Teguran
10.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	2007	Tanpa Teguran

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

Sijil Audit Berteguran dikeluarkan kepada Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang kerana tidak mematuhi piawaian perakaunan dan penyelenggaraan rekod perakaunan yang tidak memuaskan. Aset tetap tidak disokong dengan Senarai Aset Tetap dan pengiraan susut nilai tidak mengikut piawaian perakaunan.

7.4 PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan menyatakan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri yang disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehubungan itu, sehingga 30 April 2009, lapan Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri bagi tahun kewangan 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Bagi Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang, Penyata Kewangan yang dibentangkan adalah bagi tahun 2000 kerana menurut Akta Majlis Sukan Negara, Penyata Kewangan Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang tidak perlu dibentangkan di Dewan Undangan Negeri tetapi hanya memadai dihantar kepada Ketua Menteri manakala Penyata Kewangan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang tidak pernah dibentangkan. Kedudukan pembentangan penyata kewangan Agensi Negeri adalah seperti di **Jadual 7.3**.

Jadual 7.3
Kedudukan Pembentangan Penyata Kewangan Agensi Negeri
Sehingga 30 April 2009

Bil.	Penyata Akaun	Tahun Penyata Akaun
Agensi Negeri		
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	2007
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pulau Pinang	2007
3.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	2007
4.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	2000
5.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang	2007
6.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	2007
Kumpulan Wang		
7.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	2007
8.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	2007
9.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	2007

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

7.5 PRESTASI KEWANGAN

Prestasi kewangan Agensi Negeri bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2007 adalah seperti berikut:

7.5.1 Kedudukan Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam

Analisis terhadap prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam Pulau Pinang bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2007 mendapati lima Agensi mencatatkan surplus di mana Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang mencatatkan surplus tertinggi manakala tiga Agensi mencatatkan defisit.

Prestasi kewangan Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang adalah baik walaupun Perbadanan telah mencatatkan penurunan ke atas keuntungan selepas cukai sejumlah RM21.55 juta. Penurunan keuntungan adalah disebabkan oleh penurunan keuntungan atas jualan pelaburan sejumlah RM41.50 juta. Analisis Audit juga mendapati aset semasa bersih kesemua Agensi termasuk Majlis Agama Islam berbaki positif iaitu antara RM0.02 juta hingga RM327.47 juta. Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Agensi Negeri adalah seperti di **Jadual 7.4**.

Jadual 7.4
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2007

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Berakhir 31.12.2007			Lembaran Imbangan Pada 31.12.2007		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang	214.53	142.87	71.66	408.92	81.45	327.47
2.	Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Pulau Pinang	11.16	10.12	1.04	3.01	0.43	2.58
3.	Lembaga Muzium Negeri Pulau Pinang	1.22	1.31	(0.09)	1.92	0.05	1.87
4.	Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang	6.01	4.40	1.61	1.74	0.26	1.48
5.	Tabung Biasiswa Negeri Pulau Pinang	0.27	0.16	0.11	1.04	0.00	1.04
6.	Tabung Biasiswa Kecil Negeri Pulau Pinang	0.66	0.79	(0.13)	0.32	0.30	0.02
7.	Kumpulan Wang Amanah Sekolah Penang Free	0.01	0.02	(0.01)	0.37	0.02	0.35
8.	Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang	41.94	37.39	4.55	74.94	41.39	33.55

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri Dan Majlis Agama Islam Negeri Pulau Pinang

7.5.2 Kedudukan Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

Analisis terhadap Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2007 mendapati kedudukan kewangan Majlis Perbandaran Pulau Pinang telah bertambah baik daripada surplus sejumlah RM1.22 juta pada tahun 2006 kepada surplus RM25.88 juta pada tahun 2007. Peningkatan ini disebabkan oleh kutipan hasil cukai taksiran telah meningkat sejumlah RM6.23 juta pada tahun 2007 dan pengurangan perbelanjaan pembangunan sejumlah RM7.53 juta. Kedudukan kewangan Majlis Perbandaran Seberang Perai pada tahun semasa bertambah baik kerana defisit Majlis hanya sejumlah RM5.10 juta pada tahun 2007 berbanding defisit sejumlah RM5.40 juta pada tahun 2006 iaitu pengurangan defisit sejumlah RM0.30 juta atau sebanyak 5.6%. Pengurangan ini disebabkan oleh perbelanjaan pembangunan dan harta modal telah dapat dikurangkan sejumlah RM8.24 juta pada tahun 2007 berbanding tahun 2006. Analisis terhadap aset semasa Majlis Perbandaran Pulau Pinang menunjukkan penurunan sejumlah RM9.11 juta pada tahun 2007 berbanding tahun 2006. Manakala aset semasa Majlis Perbandaran Seberang Perai menurun sejumlah RM9.73 juta pada tahun 2007 berbanding tahun 2006. Kedudukan terperinci mengenai prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan adalah seperti di **Jadual 7.5**.

Jadual 7.5
Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun Berakhir
31 Disember 2007

Bil.	Agensi	Penyata Pendapatan Berakhir 31.12.2007			Lembaran Imbangan Pada 31.12.2007		
		Pendapatan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Surplus/ (Defisit) (RM Juta)	Aset Semasa (RM Juta)	Liabiliti Semasa (RM Juta)	Aset Semasa Bersih (RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	140.77	145.87	(5.10)	71.54	155.38	(83.84)
2.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang	201.23	175.35	25.88	233.60	33.97	199.63

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

7.5.3 Tunggakan Cukai Taksiran

Tunggakan cukai taksiran Majlis Perbandaran Pulau Pinang pada tahun 2007 adalah sejumlah RM42.30 juta berbanding RM40.51 juta pada tahun 2003. Ini menunjukkan peningkatan sejumlah RM1.79 juta atau sebanyak 4.4%. Manakala bagi Majlis Perbandaran Seberang Perai, tunggakan cukai taksiran pada tahun 2007 adalah sejumlah RM55.77 juta berbanding RM45.28 juta pada tahun 2003 iaitu peningkatan sejumlah RM10.49 juta atau 23.2%. Peningkatan tunggakan cukai taksiran bagi Majlis Perbandaran Seberang Perai adalah disebabkan pertukaran hak milik kediaman dan pertukaran alamat penghuni tidak dimaklumkan kepada Majlis. Butiran lanjut tunggakan cukai taksiran adalah seperti di **Jadual 7.6**.

Jadual 7.6
Tunggakan Cukai Taksiran Pihak Berkuasa Tempatan Bagi
Tahun 2003 Hingga 2007

Bil.	Agensi	Tunggakan Cukai Taksiran				
		2003 (RM Juta)	2004 (RM Juta)	2005 (RM Juta)	2006 (RM Juta)	2007 (RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Pulau Pinang	40.51	35.09	41.59	40.32	42.30
2.	Majlis Perbandaran Seberang Perai	45.28	38.07	48.03	51.50	55.77

Sumber: Rekod Jabatan Audit Negara

7.6 RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Secara umumnya, kedudukan penyerahan Penyata Kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik kerana kesemua Penyata Kewangan bagi tahun 2008 dikemukakan sebelum akhir bulan April 2009. Namun, dari segi persijilan Penyata Kewangan tahun 2007, enam Agensi Negeri dan tiga Kumpulan Wang memperolehi Sijil Tanpa Teguran manakala satu Agensi Negeri telah menerima Sijil Berteguran iaitu Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang. Berbanding Penyata Kewangan tahun 2006 di mana semua Agensi memperolehi Sijil Tanpa Teguran. Adalah didapati prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam adalah memuaskan. Daripada lapan Agensi Negeri, lima Agensi telah mencatatkan surplus manakala tiga lagi Agensi mencatatkan defisit. Daripada tiga Agensi yang mencatatkan defisit, hanya satu yang terdiri daripada Badan Berkanun Negeri manakala dua lagi adalah Kumpulan Wang. Bagi Pihak Berkuasa Tempatan pula, prestasi kewangan Majlis Perbandaran Pulau Pinang pada tahun semasa adalah baik manakala prestasi kewangan Majlis Perbandaran Seberang Perai pada tahun semasa adalah memuaskan. Ini disebabkan penurunan defisit sejumlah RM0.30 juta pada tahun 2007. Bagaimanapun, adalah didapati tunggakan cukai taksiran Majlis Perbandaran Pulau Pinang dan Majlis Perbandaran Seberang Perai telah mengalami peningkatan.

Oleh itu, Agensi Kerajaan Negeri adalah disyorkan untuk mengambil tindakan berikut menyediakan bajet yang lebih baik selaras dengan aktiviti Agensi supaya sumber-sumber yang sedia ada dapat digunakan secara optimum dan berkesan, mengawal dan memantau aliran tunai masuk dan keluar dengan lebih teliti dan mengutip semula tunggakan cukai taksiran untuk mempertingkatkan kedudukan kewangan pada tahun-tahun berikutnya.

**BAHAGIAN VI
PEMBENTANGAN
LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI**

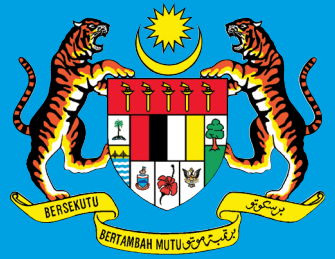
BAHAGIAN VI
PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

8. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN

Mengikut Seksyen 16(2) Akta Acara Kewangan 1957, Penyata Kewangan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri dengan seberapa segera yang boleh selepas diaudit oleh Ketua Audit Negara. Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan pula menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehubungan itu, Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang Tahun 2007 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada 13 November 2008.

9. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri berperanan untuk mewujudkan Akauntabiliti Awam. Jawatankuasa hendaklah bermesyuarat bagi membincangkan Laporan Ketua Audit Negara yang terkini, mengkaji isu-isu lama Laporan Ketua Audit Negara yang belum selesai dan memastikan syor-syor Jawatankuasa diambil tindakan oleh Ketua-ketua Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri. Sepanjang tahun 2008, Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri bermesyuarat sebanyak 6 kali. Bagaimanapun, mesyuarat tidak membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri. Sebaliknya membincangkan isu-isu semasa berkaitan Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Sehingga kini, mesyuarat belum membincangkan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2006 dan Tahun 2007.

PENUTUP

PENUTUP

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti Pengurusan Kewangan yang dilaksanakan buat kali kedua pada tahun 2008 telah menunjukkan pencapaian Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri yang bertambah baik namun masih berlaku beberapa kelemahan seperti yang dilaporkan.

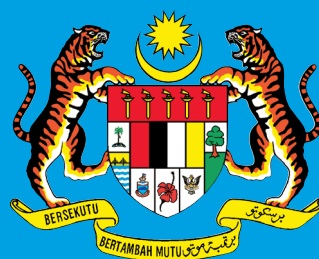
Kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan yang dilaporkan dalam Laporan ini menggambarkan bahawa tahap akauntabiliti pengurusan wang awam masih perlu dipertingkatkan. Langkah pembetulan perlu diambil bagi memastikan wujudnya akauntabiliti dan integriti dalam pengurusan kewangan.

Antara faktor utama yang menyebabkan wujudnya kelemahan dalam penyediaan penyata kewangan Agensi Negeri dan pengurusan kewangan adalah ketiadaan penyeliaan yang rapi dan latihan yang bersesuaian tidak diberi kepada pegawai. Oleh itu, adalah disyorkan Pegawai Pengawal yang terlibat mematuhi standard perakaunan dan prosedur kewangan, menyelia kerja yang dilaksanakan oleh pegawai, menyediakan prosedur kerja yang lengkap dan mengadakan program latihan/kursus yang berterusan kepada pegawai yang terlibat dalam pengurusan kewangan agar mereka dapat meningkatkan pengetahuan dan kompetensi dalam melaksanakan tugas.

Memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan persampelan dan skop tertentu, Pegawai Pengawal yang terlibat juga perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang sama juga berlaku di bahagian lain yang tidak diaudit dan seterusnya mengambil tindakan pembetulan.

JABATAN AUDIT NEGARA
Putrajaya

8 Jun 2009

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008**

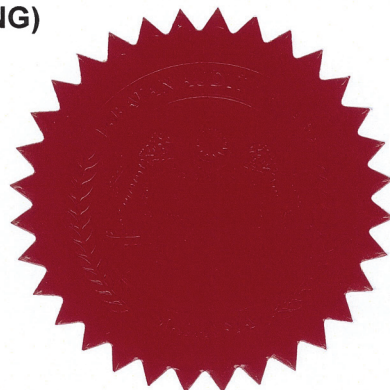
Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang bagi tahun berakhir 31 Disember 2008 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pulau Pinang pada 31 Disember 2008; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia.

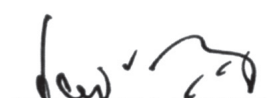
**Putrajaya
22 Mei 2009**

KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
Lembaran Imbangan
Seperti Pada 31 Disember 2008

Penyata		2008	2007
WANG AWAM		RM	RM
A	WANGTUNAI	2,898,165.18	5,360,618.05
B	PELABURAN	1,023,008,906.43	842,085,989.74
		1,025,907,071.61	847,446,607.79
DIPEGANG BAGI: KUMPULANWANG DISATUKAN			
C	AKAUN HASIL DISATUKAN	461,610,225.06	373,589,754.33
D	AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	0.00	0.00
E	AKAUN AMANAH DISATUKAN	564,296,846.55	473,856,853.46
		1,025,907,071.61	847,446,607.79

Lembaran Imbangan ini hendaklah dibaca bersama dengan Penyata dan nota yang dilampirkan.

(ROSLAN BIN A. RAHMAN)
BENDAHARI NEGERI
PULAU PINANG

09 JAN 2009

(DATO' SUPIAH BT. MD. YUSOF)
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
PULAU PINANG

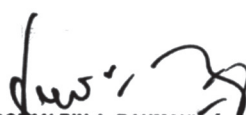
KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wangtunai
Seperti pada 31 Disember 2008

		RM	RM
TERIMAAN			
Hasil	Penyata		
Hasil Cukai	C	110,148,781.73	
Hasil Bukan Cukai	C	186,759,732.96	
Terimaan Bukan Hasil	C	74,235,360.04	371,143,874.73
Pinjaman			
Pinjaman Dalam Negeri	D		133,615,426.00
Terimaan Modal			
Terimaan Balik Pinjaman	E1a	15,041,152.67	
Jualan Aset Modal	E1a	6,257,798.49	
Pelbagai Terimaan Modal	E1a	13,460,820.00	
Lain-lain Terimaan	E1a	71,000,000.00	105,759,771.16
Lain-lain Terimaan			
Terimaan Amanah	E		3,008,771.04
Jumlah Terimaan (i)			613,527,842.93
BAYARAN			
Perbelanjaan Mengurus			
Emolumen	C	98,529,675.95	
Perkhidmatan Dan Bekalan	C	58,675,079.57	
Aset	C	1,260,470.41	
Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	C	122,790,326.59	
Perbelanjaan-Perbelanjaan Lain	C	1,894,583.96	283,150,136.48
Perbelanjaan Pembangunan			
Langsung	E1a	54,997,174.11	
Pinjaman	E1a	96,946,801.00	151,943,975.11
Perbelanjaan Modal			
Pembelian Instrumen Kewangan	B		180,922,916.69
Jumlah Bayaran (ii)			616,017,028.28
Tambahan/(Kurangan) Wangtunai (i) - (ii)			(2,489,185.35)
Wangtunai pada 1 Januari 2008			5,360,618.05
Pelarasan Hasil (Nota 9)			26,732.48
Tambahan/(Kurangan) Wangtunai			(2,489,185.35)
JUMLAH WANGTUNAI PADA 31 DISEMBER 2008			2,898,165.18

KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
Penyata Akaun Memorandum
Seperti Pada 31 Disember 2008

	<i>Penyata</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
		RM	RM
ASET			
Pinjaman Boleh Dituntut	<i>F1&F1i</i>	115,503,959.17	115,918,611.84
Pelaburan			
Pelaburan (Portfolio)	<i>F2a</i>	42,892,357.96	54,347,293.17
Pelaburan Ekuiti	<i>F2b</i>	172,833,873.19	172,833,873.19
Penyata Hasil Belum Diterima	<i>F3</i>	87,847,808.89	78,531,457.60
Pajakan Projek Bekalan Air	<i>F4</i>	74,726,500.00	82,353,000.00
		<u>493,804,499.21</u>	<u>503,984,235.80</u>
TANGGUNGAN			
Hutang Kerajaan Negeri	<i>G</i>	625,442,355.90	496,515,049.41
		<u>625,442,355.90</u>	<u>496,515,049.41</u>

Penyata Akaun Memorandum ini hendaklah dibaca bersama dengan Penyata dan nota yang dilampirkan.

(ROSLAN BIN A. RAHMAN)
BENDAHARI NEGERI
PULAU PINANG

09 JAN 2009

(DATO' SUPIAH BT. MD. YUSOFF)
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI
PULAU PINANG

C KERAJAAN NEGERI PULAU PINANG
PENYATA AKAUN HASIL DISATUKAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2008

Perihal	Belanjawan RM	2008		2007	
		Sebenar RM	% Belanjawan	Sebenar RM	% Belanjawan
BAKI PADA 1 JANUARI		373,589,754.33		329,982,624.70	
I HASIL					
Hasil Cukai	107,421,500.00	110,148,781.73	102.54	93,156,980.71	92.34
Hasil Bukan Cukai	113,595,050.00	186,759,732.96	164.41	129,586,414.22	135.01
Terimaan Bukan Hasil	61,882,000.00	74,235,360.04	119.96	73,118,506.35	111.57
Jumlah Hasil	282,898,550.00	371,143,874.73	131.19	295,861,901.28	112.75
II PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	115,196,898.00	98,529,675.95	85.53	78,148,670.76	92.31
Perkhidmatan dan Bekalan	68,876,526.43	58,675,079.57	85.19	59,677,309.04	95.95
Aset	2,394,510.00	1,260,470.41	52.64	2,179,542.82	93.59
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap	126,953,935.57	122,790,326.59	96.72	106,067,668.14	74.97
Perbelanjaan-Perbelanjaan Lain	5,138,440.00	1,894,583.96	36.87	6,181,580.89	61.21
Jumlah Perbelanjaan Mengurus	318,560,310.00	283,150,136.48	88.88	252,254,771.65	83.87
Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun (C1-C2)	(35,661,760.00)	87,993,738.25		43,607,129.63	
		461,583,492.58		373,589,754.33	
Pelarasan Hasil (Nota 9)		26,732.48			
BAKI PADA 31 DISEMBER		461,610,225.06		373,589,754.33	

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008

Nota ini merupakan sebahagian daripada Penyata Kewangan dan perlu dibaca bersampingan dengannya)

DASAR DAN KAEDAH PERAKAUNAN YANG PENTING

1. Kerajaan Negeri Pulau Pinang sebagai Entiti Perakaunan

Sebagai entiti perakaunan, Kerajaan Negeri Pulau Pinang adalah termasuk semua Jabatan Kerajaan Negeri Pulau Pinang, kecuali Badan-badan Berkanun, Pihak Berkuasa Tempatan dan Syarikat Milik Kerajaan.

2. Kumpulanwang Disatukan

Terdapat tiga akaun berasaskan diselenggarakan mengikut kehendak Seksyen 7 Akta Prosedur Kewangan 1957 (Disemak 1972) iaitu:-

- 2.1. Akaun Hasil Disatukan (Penyata C). Hasil Kerajaan yang dikutip diakaunkan ke akaun ini dan perbelanjaan mengurus yang dilakukan dikenakan ke atasnya.
- 2.2. Akaun Pinjaman Disatukan (Penyata D). Mengakaunkan semua penerimaan pinjaman dan pembayaran dibuat termasuk kepada Badan-badan Berkanun dan Pihak Berkuasa Kerajaan Tempatan.
- 2.3. Akaun Amanah Disatukan (Penyata E). Mengakaunkan semua terimaan dan bayaran bagi Kumpulanwang Amanah Kerajaan.

3. Akaun Memorandum

Akaun ini mengakaunkan aset dan tanggungan Kerajaan Negeri yang tidak diambilkira dalam Kumpulanwang Disatukan, sebaliknya dinyatakan di dalam Penyata Akaun Memorandum yang mengandungi butir-butir berikut:-

3.1. Penyata Akaun Memorandum - Aset

- 3.1.1. Pinjaman Boleh Dituntut (Penyata Memorandum F1 dan Penyata F1(i)).
- 3.1.2. Penyata Pelaburan (Penyata Memorandum F2a dan F2b)
- 3.1.3. Penyata Hasil Belum Terima (Penyata Memorandum F3).
- 3.1.4. Penyata Pajakan Projek Bekalan Air (Penyata Memorandum F4)

Pajakan

Pajakan projek-projek bekalan air Kerajaan Negeri meliputi aset dan kemudahan bekalan air melalui perjanjian yang telah ditandatangani.

3.2. Penyata Akaun Memorandum - Tanggungan

Penyata Akaun Memorandum Hutang Awam Negeri [Penyata G1]

4. Konsep Asas

Dasar Perakaunan Kerajaan Negeri adalah berasaskan kepada dua konsep seperti tercatat di dalam Perlembagaan Persekutuan.

- 4.1. Konsep Kumpulanwang Disatukan yang memerlukan segala hasil dan wang yang dikutip atau diterima kecuali Zakat, Fitrah, Baitulmal, Wakaf atau hasil Agama Islam yang seumpamanya (Perkara 97); dan
- 4.2. Konsep bahawa tiada wang kecuali perbelanjaan tanggungan tertentu boleh dikeluarkan dari Kumpulanwang Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Dewan Undangan Negeri (Perkara 104).

5. Dasar Perakaunan

Asas perakaunan yang digunakan bagi kedua-dua hasil dan perbelanjaan Kerajaan ialah sistem tunai. Sistem perakaunan tunai ubahsuai yang digunakan sekarang membenarkan bayaran dibuat dalam bulan Januari bagi bekalan dan perkhidmatan yang diterima sehingga 31 Disember tahun sebelumnya untuk dikenakan kepada akaun tahun itu.

6. Tahun Kewangan

Tahun Kewangan ditetapkan oleh Akta Prosedur Kewangan sebagai suatu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008

Nota ini merupakan sebahagian daripada Penyata Kewangan dan perlu dibaca bersampingan dengannya)

7. Aset dan Tanggungan

Aset tetap dikenakan kepada perbelanjaan pada masa ianya dibeli atau dibina. Tuntutan kewangan oleh Kerajaan seperti pinjaman boleh dituntut tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan tetapi ditunjukkan dalam Penyata Akaun Memorandum Aset (Penyata F2).

Tuntutan kewangan atas Kerajaan yang belum diselesaikan pada penutup tahun kewangan juga tidak dilaporkan dalam Lembaran Imbangan. Tetapi tanggungan ini ditunjukkan dalam Penyata Akaun Memorandum Tanggungan (Penyata G).

WANG AWAM

8. Wang Tunai dan Pelaburan

Wang Tunai (Penyata A) dan Pelaburan (Penyata B) yang dilaporkan dalam Lembaran Imbangan adalah terdiri dari kelebihan terkumpul bagi ketiga-tiga akaun Kumpulanwang Disatukan. Pelaburan diambilkira pada nilai buku dengan nilai-nilai nominal dan pasarannya ditunjukkan untuk perbandingan. Pelaburan yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus pula ditunjukkan dalam Penyata Akaun Memorandum.

AKAUN HASIL DISATUKAN

9. Hasil

Kutipan hasil (Penyata C1) diakaunkan atas asas tunai. Hasil sebenar yang dipungut diakaunkan. Bayaran balik hasil yang dilakukan mengikut mana-mana undang-undang dikenakan kepada perbelanjaan.

Baki Akaun Hasil Disatukan pada 1 Januari 2008 iaitu RM 373,589,754.33. Pada 31 Disember 2008, baki Akaun Hasil Disatukan adalah berjumlah RM 461,610,225.06 iaitu setelah mengambilkira pelarasan Akaun Kena Bayar (AKB) tahun 2007 yang berjumlah RM 26,732.48.

10. Perbelanjaan

Semua kenaikan kepada peruntukan kewangan bagi barang-barang dan perkhidmatan serta bayaran pindahan seperti caruman kepada Kumpulanwang Pembangunan serta wang yang diperuntukkan kepada Kerajaan Negeri, Badan Berkanun, Pihak Berkuasa Kerajaan Tempatan dan Syarikat Milik Kerajaan melalui pemberian, pinjaman dan pelaburan dianggap sebagai perbelanjaan (Penyata C2).

Terimaan balik bayaran lebih yang dilakukan dalam tahun kewangan yang sama dikreditkan kepada butir perbelanjaan dari mana bayaran asalnya dibuat, manakala yang berkaitan dengan perbelanjaan tahun-tahun lepas dikreditkan kepada hasil.

11. Perbelanjaan Tanggungan

Perbelanjaan tanggungan (Penyata C2) terdiri dari perbelanjaan yang diwajibkan dikenakan ke atas Kumpulanwang Disatukan mengikut mana-mana Undang-undang Negeri. Ia termasuk pencen, pampasan, ganjaran, perbelanjaan hutang dan gantirugi atau bayaran atas perintah mahkamah. Walaupun peruntukan bagi menampung perbelanjaan tanggungan disertakan dalam anggaran yang dikemukakan di Dewan Undangan Negeri, ianya tidak dibahaskan.

AKAUN AMANAH DISATUKAN

12. Kumpulanwang Pembangunan

Ianya ditubuhkan oleh Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966 dan diakaunkan dalam Akaun Amanah (Penyata E1a). Terimaan Kumpulanwang ini terdiri daripada pinjaman yang diambil bagi maksud Pembangunan, caruman dari Akaun Hasil dan terimaan balik pinjaman yang diberi dari Kumpulanwang Pembangunan. Perbelanjaan hanya boleh dibuat untuk maksud-maksud tertentu seperti yang ditentukan dalam Akta Kumpulanwang Pembangunan.

Nota Kepada Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2008

Nota ini merupakan sebahagian daripada Penyata Kewangan dan perlu dibaca bersampingan dengannya)

13. Kumpulanwang Amanah Kerajaan

Kumpulanwang Amanah Kerajaan (Penyata E1) ditubuhkan di bawah Seksyen 10 Akta Prosedur Kewangan 1957 bagi maksud tertentu.

14. Kumpulanwang Amanah Awam

Kumpulanwang Amanah Awam (Penyata E2) ditubuhkan di bawah Seksyen 9 Akta Prosedur Kewangan, terdiri dari kumpulanwang khas yang diamanahkan kepada Kerajaan Negeri dan wang amanah yang diterima bagi maksud tertentu.

15. Deposit

Akaun Amanah bagi deposit (Penyata E3) mengaunkan wang yang telah diterima khusus bagi maksud tertentu mengikut undang-undang atau mengikut perjanjian.

AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

16. Pinjaman

Pinjaman yang diambil di bawah kuasa undang-undang Negeri dan pembayaran yang berkaitan diakaunkan dalam Akaun Pinjaman (Penyata D).

17. Hutang Awam

Hutang Awam yang terdiri dari semua pinjaman yang diambil oleh Kerajaan Negeri daripada Kerajaan Persekutuan, Bank-bank dan punca kewangan yang lain yang masih belum diselesaikan. Ianya dilaporkan dalam Penyata Akaun Memorandum G1.